

VANDPOSTEN

DANSKE VANDVÆRKERS MEDLEMSMAGASIN

Klima og bæredygtighed

Sådan kommer dit vandværk igang med den grønne omstilling

Danske
Vandværker

Vandposten, marts 2020, nr. 223

Ansvarshavende redaktør
Susan Münster

Redaktion
Stine Bærentzen
Mette Kingod (redaktør)

Redaktionen afsluttet
04.03.2020

Layout
Irene Blak Villadsen

Forside
Adobe Stock foto

Tryk
Sangill Grafisk
Oplag 6.800 stk.
Seneste kontrollerede oplag: 6.757 stk.
Periode: 1. juli 2018 -30. juni 2019.

Trykt på Multiart Silk 115 g med
miljøvenlige vegetabiliske farver.

Artikler kan citeres med
kildeangivelse.

Adresseændring og abonnement
Helene Bjerre
Tlf: 56 14 42 42
info@danskevv.dk

Eller på Min side - Selvbetjening

Årsabonnement: 290 kr.
(5 udgivelser/år).

Opsigelse: 1 måneds varsel
til årsskiftet.

Annoncer
Book annonce hos DG media
Mette Kronborg, Account Manager
Tlf. 40 42 55 91
Mail: mette.k@dgmedia.dk

Vandposten udgives af
Danske Vandværker
Solrød Center 20C, 1.
2680 Solrød Strand
info@danskevv.dk
Tlf. 56 14 42 42
Www.danskevv.dk

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

- 5 |** Leder
- 6 |** Stor eller Lille, Rent vand eller Forurenet vand, Competence eller Inkompetence
- 8 |** Verdens største vandevent kommer til København
- 11 |** Er du klar, hvis der opstår en beredskabssituation på vandværket?
- 13 |** Vandværker styrker beredskabsplanen med godt samarbejde
- 16 |** Midt i kaos er det nødvendigt at kommunikere
- 48 |** Hedensted er det seneste nye medlem i vandrådsfamilien
- 50 |** Samarbejde gør livet nemmere for ni bestyrelser
- 52 |** Medlemmernes engagement lader vente på sig
- 55 |** Cyberprojekt skal styrke it-sikkerheden på vandværker
- 55 |** Balancegang at bevare skattefriheden
- 56 |** Mød en regionsformand
- 58 |** Orientering fra landsbestyrelsen
- 60 |** Arrangementer
- 63 |** Mød op til generalforsamling i din region
- 65 |** Selvbetjening på Min Side
- 67 |** Nye krav om indberetning af graveskader
- 68 |** Nye guides
- 71 |** Vigtige datoer og Nyt om navne
- 73 |** Konference: Fremtidens vandforsyningssektor
- 74 |** Leverandøroversigt
- 82 |** Regionsoversigt

Se flyeren
Det bæredygtige
vandværk

I flyeren Det bæredygtige vandværk kan I læse om, hvordan vi sammen kan arbejde med FN's verdensmål.

18

Tema | Klima og bæredygtighed

Grøn omstilling. Klimaklog. FN's Verdensmål. Tre ord i en god sags tjeneste, men hvordan kommer dit vandværk i gang med bæredygtige tiltag? Det kan du hente inspiration til her.

Tema | Klima og bæredygtighed

- 18 |** Derfor skal vandsektoren arbejde med klimamålene
- 20 |** Vi er simpelthen nødt til at ændre os
- 25 |** Nyt vandværk med grønne tiltag
- 26 |** I Høje Taastrup bliver vand til varme
- 29 |** I Dronninglund blev en grundvandsvarmepumpe ikke til noget
- 30 |** Geoenergi: Grundvand kan bruges til andet end at slukke tørsten
- 33 |** Indberetning af energiforbrug
- 34 |** Bakterier kan give klimaet en hjælpende hånd
- 37 |** Victoria og verdensmålene
- 38 |** Lad giften stå - brug jernet
- 40 |** Det vil vi med drikkevandet
- 43 |** Regeringens klimapartnerskab
- 44 |** Sådan kan dit vandværk bidrage til den grønne omstilling
- 46 |** Klimafolkemøde i Middelfart skal jagte handlinger

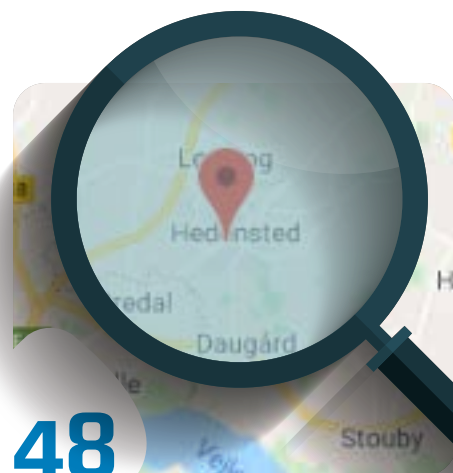
11

Beredskab: Er du klar, hvis der opstår en beredskabssituation på vandværket?

26

I Høje Taastrup bliver vand til varme.

48

Hedensted er det seneste nye medlem i vandrådsfamilien.

The AO logo is located in the top right corner. It consists of the letters 'AO' in a stylized, red, sans-serif font. The background of the entire advertisement is a photograph of a construction site. A large, black, cylindrical water tank is being lifted by a crane. The tank has a black rectangular panel attached to its side with the text 'VAGA + PLUS' and 'VAGA ✓ PRIMA' in white. The crane's arm and cables are visible. In the background, there are stacks of wooden planks and other construction materials.

MÅ VI PRÆSENTERE VAGA PLUS OG VAGA PRIMA BRØNDENE!

Vidste du, at AO Vaga forsyning selv designer og producerer brønde til entreprenør, spildevands og vandforsyningsmarkedet? Faktisk tilpasser vi brøndene præcis efter dine behov. Så du er helt sikker på, at få præcis den brønd du har brug for.

Vaga Plus er udviklet til entreprenør & spildevandsmarkedet,
Vaga Prima er udviklet til Vandforsyningsmarkedet

VAGA   FORSYNING

AO VAGA FORSYNING A/S, MOSSVEJ 2, 8700 HORSENS
TLF.: 7028 0777, MAIL: VAGAVAERKSTED@AO.DK

Tekst: Ole Wiil, landsformand
Foto: Frank Cilius

Der er styr på det

De mindre vandværker har i den seneste tid været under beskyldning. Og kugleregningen, der rammer os, er, at de små og mindre vandværker ikke formår at håndtere pesticidforureninger, og derfor er vandet fra de små og mindre vandværker ikke i ordentlig kvalitet. Kvalitet er blevet et adelsmærke, som kun de store vandforsyninger kan bryste sig med, og som de små af slagsen kun kan drømme om at komme i nærheden af – hvis man altså skal tro de stemmer, der fører an med skytset.

Denne beskyldning er fuldstændig uacceptabel.

Vi – de forbrugerejede vandværker – leverer knap hvert andet glas vand, der drikkes i Danmark, og den decentrale vandforsyning har mange fordele, bl.a. er vi med til at skabe liv i de mindre samfund.

Men fylder vi så beboerne i de mindre samfund med forurenet vand? Svaret er et rungende nej, det gør vi ikke.

I kølvandet på beskyldningen er der mange vandværksfolk, der har råbt op og skrevet læserbreve, hvor de tilbageviser de ensidige beskyldninger om, at et lille vandværk ikke kan magte de mange opgaver, der er i moderne vandforsyning.

Disse vandværksfolk kan dokumentere, at de tager adskillige vandanalyser hvert år, og de kan dokumentere, at de følger

strukturerede programmer for egenkontrol – som dog ikke kan trækkes ud af de nationale databaser – fordi disse analyser ikke foregår gennem et akkrediteret laboratorium. De selv samme vandværksfolk kan også dokumentere, at de både samarbejder med andre vandværker i stærke fællesskaber, der tit og ofte også byder på gensidige nødforbindelser, og endelig har de fokus på renovering og vedligeholdelse med afsæt i investeringsplaner og kvalitetssystemer.

Dertil kommer, at vi næsten hver måned indvier et nyt forbrugerejet vandværk, der er spækket med den nyeste teknologi. Jeg nævner det blot for at nuancere den påståede inkompetence i de forbrugerejede vandværker.

En af kuglerne, der skydes med for tiden, er dispensationerne, som kommunerne har udstedt med en treårig frist.

Dispensationerne giver vandværkerne lov til at sende pesticidforurenet vand ud til deres forbrugere, mens de finder og etablerer de bedst egnede løsninger. Kuglerne peger på, at det er de små og mindre vandværker.

Her må jeg råbe vagt i gevær og sende kuglen retur. Det er rigtigt, at der er udstedt 40 dispensationer. Heraf er de 36 givet til forbrugerejede vandværker og 4 til kommunale forsyninger.

Miljøstyrelsen oplyser, at der er 87 kommunalt ejede vandværker og ca. 2.400 forbrugerejede. Det svarer til, at 4,6 procent af dispensationerne er givet til kommunalt ejede vandværk, og 1,5 til procent forbrugerejede vandværker. Det vil sige, at 98,5 procent af de forbrugerejede vandværker har orden i eget hus. Jeg siger det bare: 98,5 procent.

Når vi taler med de berørte medlemsvandværker, som har en dispensation, så viser billedet, at der er løsninger på vej inden for en meget overskuelig tid. Løsninger, som involverer nødforbindelser, nye kildepladser og sammenlægninger. Og i øvrigt er dispensationerne alene givet, hvor der ikke har været en umiddelbar og nem løsning samt ikke mindst, hvor det forinden er vurderet, at overskridelsen af kvalitetsgrænseværdien ikke udgør en sundhedsrisiko.

I Danske Vandværker er vi løsningsorienterede, og vi går meget gerne ind i en debat med lovgiverne om, hvorvidt vandværkernes kontrolprogrammer er tidssvarende eller andre forhold, der kan fremtidssikre vandværkerne.

Stor eller Lille, Rent vand eller Forurennet vand, Kompetence eller Inkompetence

Det er nogle af de modsætninger, som er blevet trukket op i medierne og på de sociale medier. De indrammer debatten om, hvorvidt de mindre vandværker er rustet til at levere rent vand.

Miljøstyrelsen har screenet grundvandet -

Miljøstyrelsen har undersøgt for 415 pesticider i en massescreening der blev foretaget i efteråret 2019

I Odsherred er 4 pesticider blevet fundet over grænseværdien i en GRUMO-boring i Jyderup Skov. Den landsdækkende grundvandsovervågning (GRUMO), er en del af Miljøstyrelsens Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA) og GRUMO-boringer er Miljøstyrelsens egne grundvandsovervågningsboringer.

Boringen tilhører altså ikke et vandværk, og der produceres ikke drikkevand fra boringen.
Odsherred Kommune, 28.02.2010

LÆSERBREV

Drop skræmmekampagnen mod de små vandværker

Direktøren for forsyningsvirksomheden EWII sår her i avisen tvivl om små vandværkers evne til at levere vand af høj kvalitet. Hans udsagn er fejlbehæftede og nedgørende, skriver bestyrelsesmedlem i Dyngby Strands Vandværk Eigil Strøm i dette debatindlæg

Information, læserbrev, 24.02.2020

Danske Vandværker
1.147 følgere
30 • 10

Danske Vandværker har modtaget mange reaktioner på det indslag, der blev bragt på TV2 Fyn mandag aften, hvor den tidligere direktør for Vandcenter Syd i Odense, Anders Bækgaard, udtaler sig kritisk om de mindre forbrugerejede vandværker. "Han taler ind i en meget forenklet dagsorden. Som forening oplever vi, at vandværkerne tager deres job meget seriøst og aktivt arbejder for at løse de problemer, de støder på. Jeg oplever, at de gør et kæmpe stykke arbejde", udtaler direktør Susan Münster.

Mindre forbrugerejede vandværker har så absolut en fremtid
danskevv.dk

Danske Vandværker, 31.01.2020

Ulovligt stof i grundvandet: Hjørring Vandselskab lukker borer

Rester af to ukrudtsmidler, der aldrig har været lovligt i Danmark, er blevet fundet i den største test af grundvand, som Miljøstyrelsen nogensinde har lavet. Et af de ulovlige stoffer er fundet ved Tornby. Fundet har omgående fået Hjørring Vandselskab til at tage fem vandboringer ud af drift. Pesticidet er ikke fundet i mængder, der er sundhedsskadelige. Alligevel har vandselskabet omgående taget de fem nærmeste borer ud af drift, mens man undersøger om det ulovlige ukrudtsmiddel er i drikkevandet.

Krüger, Presserum, 25.02.2020

Har mindre vandforsyninger en fremtid?

Mit korte svar er: Ja, det har de, men de kommer til at arbejde endnu mere sammen med deres naboforsyninger og samarbejdspartnere om at løse fælles udfordringer.

Størrelsen er ikke udfordringen

Ud fra en rent teknisk synsvinkel er det ikke størrelsen, der er udfordringen for de mindre forsyninger. Økonomisk set er der forskel, og forskellen stiger, jo mindre forsyningen er. Det kan have stor betydning og være afgørende for forsyningens fremtid, når der skal vælges mellem flere nyanlæg (f.eks. nyt vandværk eller pesticidrensning) eller at dreje nøglen om på et eksisterende naboanlæg. Men de udfordringer ser jeg også hos større vandforsyninger.

Ekspert: Små vandværker kan ikke håndtere forurenat drikkevand

I fire ud af ti drikkevandsboringer er der ifølge en ny undersøgelse påvist sprøjtegift eller nedbrydningsprodukter fra pesticider. Et problem, de mindste vandværker har svært ved at håndtere, siger ekspert. Flere fynske vandværker er ramt af forurening, og det er flere problemer end først antaget.

- Det bliver værre og værre med forureningen af vores grundvand og ikke mindst med sprøjtemidler, altså med pesticider, siger Anders Bækgaard, der er tidligere direktør i Vandcenter Syd. Ifølge Anders Bækgaard skyldes problemerne med forurenat drikkevand uvidenhed hos de små private vandværker.

TV2 Fyn, 27.01.2020

Analyse: Derfor kan vandværkerne ånde lettet op trods fund af ulovlige pesticider

En ny screening har kun vist få, ukendte forureninger af det danske grundvand.

Dagbladet Politiken, 28.02.2020

Direktør: Den danske vandsektor er ikke rustet til at håndtere den øgede forurening af drikkevandet

Den danske vandsektor er underudviklet, og mange af de mindre vandværker vil ikke kunne klare problemet med øget forurening, siger energidirektør. Han mener derfor, at der skal stilles skrappe krav om kvalitetstest, og hvis de mindre selskaber ikke kan klare det, må man gøre det attraktivt for de store at tage over.

Dagbladet Information, 15.02.2020

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder

Verdens største vandevent kommer til København

Til oktober mødes vandbranchen i Bella Centret i København til verdens største vand event, som organisationen IWA (International Water Association) inviterer til.

I dagene 18.-23. oktober 2020 bliver hver eneste kvadratcentimeter i Bella Centret omdannet til et verdensomspændende mødested med udstilling og kongres. Her kan industrien, forskningen og vandforsyninger vise deres kunnen og kompetencer frem og dele viden og erfaringer.

Hvad er det, de kan i Danmark?

Rundt om i verden kigger man misundeligt på Danmark og den daglige luksus, som vi alle nyder: Rent vand i hanerne, når vi ønsker det, i rigelige mængder og i en god kvalitet.

Danske Vandværker er med, når IWA åbner dørene til kongressen, hvor man regner med, at 10.000-15.000 deltagere fra hele verden kommer.

De forbrugerejede vandværker leverer knap hvert andet glas vand, der drikkes i Danmark. Netop det fællesskab og den forbrugerinvolvering har spillet en afgørende rolle i udbredelsen af vores unikke og decentrale vandforsyning, så

alle afkroge af landet har en god vanddækning. Sådan har det været siden den moderne vandforsyning begyndte at tage form fra midten af 1800-tallet.

"Vi er verdensmestre i vand og kendt for en velfungerende vandforsyning med minimalt vandspild og høj forsyningssikkerhed. Ude i verden er der stor interesse for at lære af det, vi kan og høre om den danske vandmodel", siger Susan Münster, direktør i Danske Vandværker og fortsætter:

"Jeg mener, at vores medlemmer bør anerkendes meget mere end tilfældet er. De udfører en yderst værdifuld opgave, og på IWA-kongressen får politikere og praktikere fra andre lande mulighed for at høre om, hvordan vi organiserer os og arbejder med forbrugereje og forbrugerinvolvering i vandforsyningen. Der er ingen tvivl om, at vi har noget at byde på, og den forbrugerejede vandmodel kan blive en stor eksportmulighed".

De udenlandske deltagere kan på en af de såkaldt tekniske ture også komme på besøg på et forbrugerejet vandværk og med egne øjne se, hvordan den lokale vandforsyning fungerer og er til gavn for hele lokalsamfundet.

Udstillingsområde med Den Danske Pavillon

Danske Vandværker er med i Den Danske Pavillon, hvor også DANVA og en række virksomheder præsenterer deres løsninger og produkter.

Pavillonen bliver et udstillingsvindue med præsentation af vandets vej fra boring over behandling og levering af vand til vandhanerne hos forbrugerne for at ende med håndtering af spildevand. Parallelt med udstillingen løber et stort konferencespør af stablen med oplægsholdere fra hele verden. Programmet ligger først klar i løbet af foråret.

Du kan også komme med

Du kan også komme med til IWA-kongressen. Danske Vandværker inviterer til en selvstændig temadag i Bella Centret. Der vil være oplæg om relevante og aktuelle temaer, og efterfølgende kan du gå ind i det store udstillingsområde. Dagen slutes af med en reception i Den Danske Pavillon. Programmet for temadagen er endnu under planlægning, og vi glæder os til at fortælle om det senere.

**Inspiring
Change**

World Water Congress & Exhibition

www.worldwatercongress.org
[#WorldWaterCongress](https://twitter.com/WorldWaterCongress)

**COPENHAGEN
DENMARK**

18-23 OCTOBER

2020

Landsdækkende specialister i brøndboring og totalløsninger

Vand Gruppen er specialister i brøndboring og totalløsninger til vandværker.
Vi sikrer rent vand året rundt igennem vores moderne udstyr og højt specialiserede medarbejdere.

- Vandværksboringer
- Sløjfning af gamle borer
- Renovering af borer
- Rørføringer i rustfri
- Eftersyn af pumper
- Rensning / Desinficering
- Råvandsstationer
- Hydropuls
- TV-inspektion
- SRO styretavler
- Renovering & nybygning af værker

📞 Kontakt os

Hammel 86 96 42 61
Herning 97 12 02 22
Kolding 74 56 11 11

Frederikshavn . 98 42 33 51
Næstved 55 72 02 34

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Danske Vandværker

Er du klar, hvis der opstår en beredskabssituation på vandværket?

Driftsledere fra hele landet fik input fra Beredskabsstyrelsen til at håndtere beredskabssituationer.

Fiktivt opkald til Vandfilter Vandværk fra analyselaboratoriet torsdag kl. 10.45:
"Vi har fundet pesticidrester over grænseværdien i fire ud af jeres fem borer. En af pesticidresterne er chlorthalonil-amid-sulfonsyre (CTA)".

Opkald fra kommunaldirektøren i Vanddal Kommune fredag kl. 10.00:

"Kommunen er blevet kontaktet adskillige gange af pressen, som blandt andet beskylder os for at have ført mangelfuldt tilsyn med jer, og vi har også modtaget henvendelser fra oprigtigt bekymrede

gravide. Vi er simpelthen nødt til at få en troværdig status og prognose fra jer ASAP. Vi overvejer i øvrigt også at indkalde kommunens krisestab".

Krisesituationen her er tænkt, og er en del af Beredskabsstyrelsens dilemmaøvelse i strategisk kriseledelse, som driftsledere på Danske Vandværkers Ledernetværk i efteråret deltog i. Her blev driftslederne introduceret for en enkel og effektiv model til at træffe beslutninger, som hedder 'Situation-Retning-Handling', og de afprø-

Lederne på Ledernetværket deltog i Beredskabsstyrelsens dilemmaøvelse i strategisk kriseledelse.

vede modellen på et konkret scenarie. Driftslederne satte sig i grupper og tog stilling til det allerførste, man skal tage stilling til i en krisesituation: Hvilke udfordringer står vi med? Hvad kan få situationen til at udvikle sig i den gale retning? Skal kriseberedskabet aktiveres?

”For at finde den rigtige løsning skal lederen af en krisesituation forstå, hvad problemet er og have styr på fakta, inden der skrives til handling”, fortæller Morten Kruckow Velling, som er specialkonsulent i Krisestyling i Beredskabsstyrelsen.

Sådan griber du tingene an

Morten Kruckow Velling har 15 års erfaring med at rådgive og gennemgå myndighedernes beredskabsplaner. Og beredskabsplaner. Det er netop noget, der er nødvendigt i beredskabssituationer, hvor for eksempel drikkevandet er forurennet, eller der er indtruffet et langvarigt strømsvigt. Planen skal fungere som et praktisk redskab for krisestyling, når almindelige ressourcer og rutiner ikke længere slår til.

”Der er masser af grunde til at have en beredskabsplan. Det skaber tryghed og parathed i egen organisation at være godt forberedt. Det betaler sig. Det forventes af andre. Og det er en pligt”, siger han til driftslederne.

Et godt sted at starte, når man vil udarbejde en beredskabsplan eller opdatere den gamle, er at udarbejde et risikobillede for det specifikke vandværk.

”Tag udgangspunkt i en analyse af, hvor I er sårbare, og hvilke beredskabssituationer, I kan risikere at komme ud for”, siger specialkonsulenten og fortsætter:

”Udarbejd på det grundlag en beredskabsplan med en generel del, som kan benyttes i alle situationer, og som beskriver krisestyingsorganisationen og varetagelsen af krisestyings generelle kerneopgaver. Supplér herefter den gene-

relle del med et antal hændelsesspecifikke indsatsplaner, instrukser, aktionskort eller lignende. En god beredskabsplan er handlingsorienteret og viser, hvem der gør hvad og hvordan, og så skal den også afprøves og opdateres jævnligt”, siger han.

Morten Kruckow Velling fortæller, at man kan hente inspiration til gode beredskabsplaner på Beredskabsstyrelsens hjemmeside. Samtidig vurderer han, at Danske Vandværkers skabelon til en beredskabsplan, som ligger på danskevv.dk, er yderst fornuftig.

Hvordan løser vi situationen?

En beredskabssituation kan hurtigt udvikle sig, så dagen bliver endnu værre. Det gælder derfor om hurtigt at få styr på situationen og gøre det, der skal til. Tilbage i beredskabsøvelsen har driftslederne nu fået overblik over situationen, har fakta på plads og har overvejet mulig negativ udvikling. Det næste trin er at finde ud af, hvilken retning de vil gå i, det vil sige, hvad vil de opnå i situationen med forurennet drikkevand, usikkerhed omkring måleresultater og negativ medieomtale. En af grupperne vil bl.a. andet skaffe rent vand til forbrugerne og holde samarbejdspartnerne fuldt ud orienteret om situationen.

Derefter gik driftslederne i gang med at træffe beslutninger om, hvordan de når deres mål, for eksempel at skaffe rent vand. De besluttede også, hvordan opgaverne skulle prioriteres og hvem, der gør hvad.

Øvelse gør mester

”Det var en fornøjelse at se, at driftslederne har en så høj ekspertise inden for deres felt, og de forskellige grupper kom frem til de samme løsninger relativt hurtigt. De klarede det rigtig flot”, siger specialkonsulenten fra Beredskabsstyrelsen.

Men arbejdet fortsætter, når driftslederne kommer tilbage til vandværkerne. For ifølge Morten Kruckow Velling, så er det vigtigt at øve sig på en beredskabssituation, så alle ved, hvad de skal, hvis situationen opstår.

Enhver øvelse eller skarp beredskabssituation skal desuden evalueres, så man både kan tage ved lære af det, der er gået godt og det, der er gået mindre godt. Det giver viden om, hvad der skal fastholdes og udbredes, og hvad der bør ændres i beredskabsplanen.

Lederne på Ledernetværket deltog i Beredskabsstyrelsens dilemmaøvelse i strategisk kriseledelse.

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Danske Vandværker

Vandværker styrker beredskabsplanen med godt samarbejde

To nordsjællandske vandværker går sammen om at opdatere deres beredskabsplaner og gør dem mere operative. Det gør de ved i fællesskab at øve sig, hjælpe hinanden og skaffe sig ny viden.

Hvad gør din kollega, hvis der flyver en due ind i vandværksbygningen? Spørgsmålene i beredskabsspillet, som ansatte på Birkerød Vandforsyning og Furesø Vandforsyning i efteråret spillede, var

både alsidige og mange. I spillet skulle de gætte, hvad kollegerne ville gøre i scenarier lige fra mindre kritiske scenarier til krisesituationer som sundhedsskadelige bakterier i vandet.

"Det var en god øvelse, fordi vi tog stilling til nogle scenarier, som vi kan bruge i arbejdet med vores beredskab på vandforsyningerne. Det var også interessant at se, hvor enige folk var i forhold til, hvordan de forskellige situationer skulle løses", siger driftschef Jens Ejnar Kristensen fra Birkerød Vandforsyning.

Information til eksterne og interne i beredskabssituationer

Ved pludselige hændelser, der betyder væsentlige ændringer i vandforsyningen (vandkvalitet, mængde og/eller tryk) for et større antal forbrugere, skal vandværket informere de berørte parter.

Informationen skal være hurtig, og det er vigtigt løbende at udsende opdateret information – også når der ikke er noget nyt.

I en usædvanlig situation er det nødvendigt at kommunikere og at vide, hvordan man gør det. Læs mere om kommunikation i beredskabssituationer i Danske Vandværkers skabelon til en beredskabsplan.

Den finder du på dansekvv.dk > **Viden om** > **Hygiejne og kvalitet** > **Beredskabsplan**

I skabelonen til en beredskabsplan finder du også udkast til pressemeddelelser.

RUSTFRIE RENTVANDSTANKE PÅ LAGER

- Nye / brugte
- Op til 300 m³
- Stående / liggende
- Hygiejne venlige
- Flot design
- Levering og installering

Så hvis I står over for en udskiftning af vandreservoir, er I meget velkommen til at få et uforpligtende tilbud.

Se mere på www.acmm.dk

Egevej 46, DK-9480 Løkken · info@acmm.dk · Telefon +45 9883 8040

BRØNDBORINGSFIRMAET BRØKER A/S

- Vandforsyningsboringer
- Energiboringer
- Sløjfning af boringer og brønde
- Service og renovering af boringer og pumpeinstallationer
- Komplette råvandsstationer
- Alt i rustfrie rørinstallationer

Spånnebæk 5-7

4300 Holbæk

Tlf.: 59 44 04 06

broeker@broeker.dk

www.broeker.dk

Sparring, netværk og samarbejde

Spillet fandt sted på en temadag, som de to vandforsyninger holdt i fællesskab, og denne temadag er ikke den første, som de har holdt sammen. Faktisk har de to forsyninger for vane at samarbejde med hinanden om mangt og meget ved for eksempel at dele svejseværktøj og sparre med hinanden, når der er nye udfordringer på vandforsyningsområdet.

De er også i dialog med andre ledere, som de har mødt på blandt andet Danske Vandværkers netværksgruppe Erfa Øst og Ledernetværket. For eksempel har de fået hjælp og inspiration af en vandværkskollega i Greve til at forbedre deres beredskabsplaner og gøre dem mere operative.

"På vandværkerne rundt omkring sidder vi hver især med de samme udfordringer, og der er jo ingen grund til, at vi sidder alene og skal udtænke de samme løsninger hver især, når vi kan bruge hinanden. Her er det virkelig gavnligt, at man kan ringe til en kollega på en anden vandforsyning i landet, fordi man ved, at han har

erfaringer med den slags udfordringer, som man selv sidder med", siger vandforsyningschef Tina Vad Chawes fra Furesø Vandforsyning.

Vigtigt med en god beredskabsplan

De to chefer fra Birkerød og Furesø var da også med på Danske Vandværkers Ledernetværk om beredskabsplaner og deltog også i Beredskabsstyrelsens beredskabsøvelse på ledernetværket. Ja, faktisk var det Tina og Jens Ejnar, der opfordrede sekretariatet til at tage netop dette emne op på netværksmødet.

"Det er super vigtigt at have en god og operativ beredskabsplan, så alle ved – eller let kan erhverve sig nødvendig viden om, hvad de skal gøre og hvordan. Det er jo desværre ikke usandsynligt, at vi kommer i en situation, hvor vi får behov for vores beredskab", siger Tina Vad Chawes.

De to vandforsyninger skrev første version af beredskabsplanen for 3-4 år siden, men de opdaterer den løbende ud fra de input, de får.

Sådan bliver de to vandforsyningers beredskabsplaner til:

1. Furesø Vandforsyning og Birkerød Vandforsyning udarbejder i fællesskab en beredskabsplan ud fra deres mangeårige erfaring og ved at hente inspiration hos andre vandforsyninger i deres netværk og udveksle erfaringer.
2. De søger ny viden om beredskabsplaner ved at have ansat en studentermedhjælper fra Katastrofe og risikomanagement uddannelsen "Louis Werner Hansen", netværk og på Danske Vandværkers ledernetværksmøde.
3. De træner og udvikler beredskabsplanen ved hjælp af beredskabsøvelser.
4. Beredskabsplanen opdateres løbende.

Her finder du inspiration til beredskabsplanen

Hent en skabelon til en god beredskabsplan på www.danskevv.dk > **Viden om** > **Hygiejne og kvalitet** > **Beredskabsplan**

På beredskabsstyrelsens hjemmeside www.brs.dk > **Planlægning** > **Helhedsorienteret beredskabsplanlægning**, kan du finde publikationerne:

- Helhedsorienteret Beredskabsplanlægning
- Retningslinjer for Krisestyring
- Nationalt Risikobillede
- Øvelseskoncept for strategiske krisestabe.

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Carsten Bundgaard/Ritzau Scanpix

Inspiration til dit vandværks beredskabsplan

Midt i kaos er det nødvendigt at kommunikere

For Fyns Politi er kommunikation med offentligheden, samarbejdspartnere og kolleger et meget vigtigt værktøj i krisesituationer. En god kommunikation giver politiet arbejdsro og sikrer, at alle får valid og relevant information.

Onsdag morgen 2. januar 2019 er Charlotte Nyborg mødt ind på arbejde før tid for at kommunikere om de oversvømmelser, som det kraftige blæsevejr med vindstød af stormstyrke har ført med sig. Hun er kommunikationsrådgiver i Fyns politi og står denne morgen i kommandocentralen KSN, hvor politiets indsats bliver koordineret.

Da klokken bliver 7.35 modtager politiet i KSN en melding om, at der er sket en togulykke på lavbroen over Storebælt. Det skulle vise sig at være den værste togulykke i Danmark i nyere tid. Otte mennesker omkom og 16 blev såret, da en løs trailer ramte et modkørende passagertog. Men på det tidspunkt, hvor meldingen kommer ind, har politiet kun ganske få oplysninger.

Vi er i gang og melder ud, når vi ved mere

Da politiet får meldingen om ulykken, går de ind i den fase i en krisesituation, som Charlotte Nyborg kalder for erkendelses-

og kaosfasen. Her tyer de til det, de har forberedt sig på og trænet i beredskabsøvelser.

"Det kan godt se kaotisk ud, men alle ved, hvad de skal. Det handler om at få overblik over situationen og få sat de rigtige ting i gang", siger kommunikationsrådgiveren, da hun holder oplæg på Danske Vandværkers ledernetværksmøde, hvor emnet denne gang er beredskabsplaner.

"Midt i alt det her kaos, er det nødvendigt at kommunikere. Vi har endnu ikke overblik over situationen, men det, vi kan fortælle, er, at vi er i gang og melder ud, når vi ved mere", siger Charlotte Nyborg.

Tager pressemeddelelse op af skuffen og sender hurtigt afsted

"Twitter er vores kommunikationskanal i beredskabssituationer. Vi kan være 100 procent sikker på, at journalisterne læser med, fordi de er massivt til stede på Twitter, og inden for den første time sender vi en pressemeddelelse og ti tweets. Det kan kun lade sig gøre, fordi vi har forberedt os ved at have forhåndsgodkendt udkast til pressemeddelelser og tweets liggende i skuffen, som vi lynhurtigt kan sende ud."

I Charlotte Nyborgs arbejde er det vigtigt med hurtig kommunikation og en høj kadence i kommunikationen, fordi det for-

hindrer et tomrum, der kan give plads til rygter og fake news. Det giver arbejdsro, når journalisterne venter på nyt i stedet for at ringe politiet op.

Fyns Politi kommunikerer også på fire pressemøder, hvor det første bliver holdt tre timer efter ulykken. Charlotte Nyborg har en fast drejebog for, hvordan pressemøderne foregår i detaljer, og hvem der udtaler sig om hvad. Inden pressemødet bliver alle budskaber skrevet ned i talesprog.

"Vi går KUN ud med valid information, og det understreger vi, hvis vi bliver præsenteret for informationer og rygter fra andre kilder. Men ellers fortæller vi offentligheden alt, hvad der er muligt. Vi fortæller også hvorfor, hvis der er en information, vi ikke kan oplyse om", siger hun.

Kommunikation med samarbejdspartnere

Fyns Politi samarbejder med flere myndigheder og private aktører, heriblandt DSB.

"Som noget af det første ringer jeg til DSB's kommunikationschef, og vi taler løbende sammen hen over de næste dage. Det, vi informerer hinanden om, er, hvad vi hver især melder ud, men vi blander os ikke i hinandens arbejde", siger Charlotte Nyborg.

KSN og Rigspolitiet sørger også for at informere de kolleger i politiet, som ikke arbejder med ulykken, fordi intern kommunikation er vigtigt for at sikre, at kollegerne har de rigtige informationer. Som noget nyt holdt politiet møder for pårørende og passagerer for at give dem mulighed for at få talt hændelsen igennem.

Øvelse gør mester

"Vi har fået meget ros for indsatsen, og det er fordi, vi har gennemført mange beredskabsøvelser. Vi har øvet ulykker på Storebæltsforbindelsen masser af gange. En øvelse kan godt føles lidt kunstig, men vi tager det meget alvorligt. En gæst i KSN ville sikkert ikke kunne kende forskel på, om det er en øvelse eller ej".

Charlotte Nyborg mener også, at det er vigtigt at dyrke det gode samarbejde med ledelsen til dagligt.

"Man er altså ikke bedre i en krisesituation end det samarbejde, man har til daglig, og inde ved os har vi et megagodt samarbejde mellem kommunikation og vores ledelse. Jo mere vi arbejder sammen til daglig, jo bedre kender vi hinanden. Og det er vigtigt at kende hinanden, vores roller og faglighed, når vi står i krisesituationer."

Fra højre ses kommunikationsrådgiver Charlotte Nyborg, chefpolitiinspektør Lars Bræmhøj, politidirektør Arne Gram og efterforskningsleder Jørgen Andersen.

Pressemøde på Odense Politigård i forbindelse med togulykken på Storebæltsbroen, onsdag 2. januar 2019.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Bo Nymann

Derfor skal vandsektoren arbejde med klimamålene

"Selvfølgelig skal vandsektoren spille en rolle i forhold til FN's 17 verdensmål. Og det kommer også til at ske, for vandsektoren er allerede med i regeringens klimapartnerskab for affald, vand og cirkulær økonomi, som kommer til at sætte dagsordenen i fremtiden".

Ordene kommer fra Franz Cuculiza, som på messen i Roskilde gik på scenen med dette klimabudskab. Franz Cuculiza har mange titler på sit visitkort og er ikke nogen "Hr. hvem som helst": 25 års erfaring som bestyrelsesmedlem i Hadsund Vandværk, og i sit professionelle virke er Franz med til at give 15.000 ton brugt plastik nyt liv hvert år. Desuden har Franz Cuculiza siddet med i den foregående regerings advisory board for cirkulær økonomi.

Fokuser på få mål og bliv god til det

Franz Cuculiza husker selv, hvordan han havde det, da han blev præsenteret for FN's 17 verdensmål.

"Det hele kan godt blive lidt abstrakt, og man får hurtigt præstationsangst, hvis man tror, at man skal arbejde med alle 17 mål. Lad være med det, for det kommer der ikke noget godt ud af. Fokusér i stedet på nogle få af målene, og så vil man opdage, at det hele efterhånden giver vældig god mening, og at man kan planlægge nogle konkrete initiativer,

der gavner i det store klimaregnskab", siger Franz Cuculiza.

Det kan vandsektoren gøre

Franz Cuculiza mener, det er helt indlysende, at vandsektoren fokuserer på mål nr. 6, som handler om drikkevand og sikker vandforsyning – og så er vi allerede i gang:

"Vi er dem, der skaffer rent vand. Men der er også andre årsager. Ét er, at vand er forudsætningen for alt liv, noget andet er, at vi lever i et rigt samfund og har en forpligtelse til at gå foran, når man snakker om at skaffe rent drikkevand på verdensbasis".

Franz Cuculiza kan også se vandsektoren spille op ad verdensmål nr. 12, som handler om bæredygtig produktion og forbrug. Her kan man efter Franz Cuculizas mening høste besparelse i CO₂-udslippet ved at investere i energibesparende pumper.

"Man kan også spare energi og dermed CO₂ ved at renovere sit ledningsnet og dermed nedsætte vandspillet. Når ledningsnettet er tæt, bruger man ikke unødvendig energi på at pumpe vand ud i ingenting, og man sparer også rensningsanlægget for at håndtere vand fra lække ledninger", siger Franz Cuculiza.

Franz Cuculiza

Adm. direktør i
Aage Vestergaard Larsen.

Firmeret genanvender 15.000 ton
plast årligt bl.a. fra
vandforsyninger.

Næstformand i Hadsund Vand-
værk.

Bestyrelsesmedlem i
Plastindustrien.

Medlem af den tidligere rege-
rings advisory board for cirkulær
økonomi.

” Vi driver rovdrift på klodens ressourcer, og hvis vi fortsætter med det forbrug, vi har i dag, ender vi i 2050 med at skulle bruge tre jordkloder for at få ressourcer nok. Der er kun én løsning: Vi skal i gang med at skære ned på vores forbrug og begynde at genbruge mere, udnytte deleøkonomi og meget andet for at indfri vandsektorens vision om, at blive klima- og energineutral i 2030. Denne vision er en del af regeringens samlede målsætning om, at vi frem til 2030 skal nedsætte udledningen af drivhusgasser med 70 procent”.

Franz Cuculiza

”Endelig kan vandværkerne også sende plastrør til genanvendelse. For hvert kilo plast I sender til genanvendelse, spares miljøet for 2,4 kilo CO₂. Det betyder virkelig meget”, siger Franz Cuculiza, som ikke kan lade være med at komme med denne opfordring, da genanvendelse af plast er hans levebrød.

”Hvis vi griber det her med klimamålene og bæredygtighed rigtigt an, så ser jeg, at vandsektoren med alle dens underleverandører kan blive førende i verden inden for teknologi, materialer og know how. Der kan komme mange arbejdspladser ud af det, og det må vi heller ikke glemme”.

Franz Cuculiza slutter af med at berøre effektiviseringer, der også kan føre CO₂-besparelser med sig:

”Jeg ved godt, at mange vandværker er trætte af den her effektivisering-snak. Men jeg kan ikke lade være med at henvende opmærksomheden på, at effektiviseringer kan bidrage til energibesparelser, som igen sparer CO₂. Konkret kan det ske ved, at flere vandværker deler en driftsleder eller en bil – måske endda en elbil, der ikke belaster klimaet så meget. Der er 1.000 ting, man kan gøre, det er blot et spørgsmål om at se muligheder frem for begrænsninger”.

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Frank Cilius

"Vi er simpelthen nødt til at ændre os"

På vand- og fjernvarmeværket i Løsning har de oversat FN's Verdensmål til noget konkret, som de kan gøre for at bidrage til den bæredygtige udvikling af både værket og samfundet. De arbejder for at undgå vandspild og sikre rent vand. De hjælper også mennesker tilbage på arbejdsmarkedet, bruger bæredygtige varmekilder og er samlingspunkt i lokalsamfundet.

"Vi har lænet os tilbage for længe og er blevet komfortable, ikke ulige det, der sker med gamle firmaer og virksomheder, der ikke sadler om. De går fallit. Vi er simpelthen nødt til at ændre os af hensyn til klimaet og tage et ansvar i det globale samfund", siger Esben Legard Iversen, der er driftsleder på både Løsning Vandværk og Løsning Fjernvarmeværk.

Det lå derfor til højrebenet at arbejde med verdensmålene på de to værker, han er driftsleder på. Han er godt klar over, at et lille fjernvarme- og vandværk ikke kan afskaffe fattigdom i verden, som er verdensmål nr. 1, men det er heller ikke det, det drejer sig om.

"For os handler det om at få verdensmålene ned på lokalt og konkret plan, hvor vi kan bidrage til at løse problemerne".

Medarbejderne valgte verdensmål og tog ejerskab

Medarbejderne på vand- og fjernvarmeværket var med til at vælge tre verdensmål, som værkerne skulle arbejde med fremover, nemlig målene om rent vand, anstændige jobs og bæredygtige byer og lokalsamfund. Ifølge Esben Legard Iversen tager medarbejderne ejerskab over målene, når de selv har valgt dem,

og derfor er han glad for, at det netop er de mål, der er valgt.

Når man vælger noget, må man naturligt nok også fravælge noget andet.

Fjernvarmeværk har fravalgt verdensmål 7, der handler om bæredygtig energi, fordi bæredygtig energi i forvejen er en hel naturlig del af værkets identitet. Verdensmålene er nemlig valgt ud fra et hensyn til, hvilke mål der giver vand- og fjernvarmeværket den største udvikling i en bæredygtig retning.

Fra venstre: Esben Legard Iversen, Jan K Jensen, Gurli Rasmussen, Dorthe T Bek, John P Nielsen

En ekstra hånd i administrationen

”Den sårbarhed, man har med egne ansatte, slipper vi helt for med DFF|EDB som partner. Og vi ved, at fagligheden er i orden”.

”Vi tog et aktivt valg i 2008, da vi indgik aftale om værksadministration hos DFF|EDB. Vi var presset på personale delen ift. de administrative opgaver, der skulle løses.

Vi er utrolig glade for administrationsaftalen. Det giver os store fordele i hverdagen rent administrativt. Vi skal ikke bekymre os om back-up, tyveri, og ikke mindst ferie og sygdom. DFF|EDB er altid opdateret på relevante love og regler samt funktioner og muligheder i Forsyning|FOF.

I dag laver vi kun betaling og kontering af fakturaer selv. Resten, som bogføring, udsendelse af opkrævninger, restanceinddrivelse, årsopgørelser, budgetter, flytteopgørelser og meget mere, klarer DFF|EDB.

Vi ser en stor fordel i samarbejdet med DFF|EDB, specielt også nu hvor vi skal opfylde kravene i den Persondataforordning, som træder i kraft til maj 2018. Her hjælper DFF|EDB med, at vi overholder alle de nye krav.

Vi er yderst tilfredse og glade for samarbejdet og for beslutningen om at outsource administrationen. Det er en nem løsning for et mindre vandværk, som ikke har heltidsansat personale.

*Jens Peter Larsen, Forretningsfører
Fuglebjerg Vandværk I/S*

Lad os blive din kollega

Har du brug for administrativ assistance i en kort periode? Eller ønsker du helt eller delvist at outsource din administration? Så ring ! Vi har konsulenter klar til at tage over. Med mere end 30 år i branchen, er vi fagligt 100% inde i de særlige forhold, der gælder for vandværker.

Vi kan håndtere alt fra den daglige telefonservice til lønkørsler, opkrævninger, restanceopfølgning, årskørsel samt revisorkontakt. Hvad, hvor længe og hvor meget, det aftaler vi individuelt, og du betaler naturligvis kun for den service, du ønsker.

Ring og hør
nærmere!

Ring til
Peter A. Carstensen
på 7632 1250

DFF|EDB

DFF|EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 . 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk
www.dff-edb.dk

Mål 6: Rent vand og sanitet

For driftslederen på vand- og fjernvarmeværket er det en præmis, at vandet skal være rent, så også i Løsning følger de procedurer, der sikrer netop dette. På vandværket arbejder de samtidig for at spilde så lidt vand som muligt fra boring til forbruger, og det bidrager til at spare på energien og undgå, at der bliver trukket mere vand op fra undergrunden, end der bliver brugt.

Mål 8: Anstændige jobs

"Vi er specialiserede i stabil og vedvarende varme og rent vand, og vi går efter kun at løse de opgaver, vi er specialiserede i. Andre opgaver som tastearbejde, optælling af lager og oprydning, får vi hjælp til af praktikanter og fleksjobbere", siger Esben Legard Iversen.

Det betyder meget for vand- og fjernvarmeværket at hjælpe mennesker tilbage på arbejdsmarkedet og give dem glæden ved at arbejde.

Men glæden går også den anden vej. Esben Legard Iversen har set, at det rammer noget i et menneske, der har haft svært ved at komme tilbage på arbejdsmarkedet, at få udleveret arbejdstøj og blive inviteret med til julefrokost.

"Det giver følelsen af at høre til et sted", uddyber Esben Legard Iversen

Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

"Arbejdet med mål 8 giver faktisk et kæmpe boost til lokalsamfundet, fordi fleksjobberne igen bliver en del af arbejdsmarkedet. På den måde hænger mål

8 og 11 sammen", siger driftslederen. Værket arbejder også med mål 11 ved at være et samlingspunkt. Løsning Fjernvarme inviterede lokalsamfundet og andre foreninger ind i varmen på varmestuen. Her kunne de mange gæster få spareråd og deltage i aktiviteter for både børn og voksne.

I det hele taget arbejder værket med bæredygtige projekter i lokalområdet. Det overtager overskudsvarme fra en virksomhed og genbruger den til forbrugerne, og overtager bæredygtige naturprodukter som haveaffald og genanvender det som varmekilder på værket.

"Vi er ikke godtgørende blot for at være godtgørende. Vi ved, at arbejdet med verdensmålene kommer tilbage til os igen, også økonomisk. Det ser vi blandt andet ved, at de fleksjobbere, vi ansætter, tjener deres egen løn hjem", siger Esben Legard Iversen.

Han har et enkelt råd til dem, der vil i gang med at bidrage til verdensmålene. "Sørg for at holde det lavpraktisk. Det handler om at se på ens eget selskab og overveje, at hvis man vil gøre en forskel, hvor kan man så gøre det henne. Ellers kan verdensmålene lynhurtigt blive for højtravende".

Også økonomi i det

På vand- og fjernvarmeværket glæder de sig over at bidrage til at løse verdensmålene, men værket har også en økonomi, der skal løbe rundt.

Esben Legard Iversen, driftsleder på både Løsning Vandværk og Løsning Fjernvarme.

For os handler det om at få verdensmålene ned på lokalt og konkret plan, hvor vi kan bidrage til at løse problemerne".

Esben Legard Iversen

Hos Thvilum har vi altid været godt forberedt på fremtidens krav. Vores medarbejders store erfaring indenfor vandforsyning, er din garanti for en faglig korrekt ledningsregistrering - også til glæde for dine efterfølgere.

THVILUM

Aabygade 10 • 8300 ODDER
TLF 86 54 62 33 • KONTOR@THVILUM.DK

Vi er DI-Trykluft

Vi er eksperter i oxygen- og nitrogenanlæg, kompressorer og trykluft til industrien.

Vi har landsdækkende service og vedligehold af alle mærker, hele døgnet, alle ugens 7 dage, hele året.

 Industriel Trykluft
DI-Trykluft

Tlf.: 5556 5615 • di-trykluft.dk

Oxygen- & Nitrogenanlæg

Landsdækkende døgnservice

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Kemic Vandrens

Nyt vandværk med grønne tiltag

For at udnytte solcellerne optimalt er det især vandet fra det nye vandværk, der i de lyse timer af dagen pumpes ud til forbrugerne.

Da bestyrelsen for Strandhuse Nr. Bjert Vandværk besluttede at bygge et nyt vandværk i 2015, tænkte de i energivenlige løsninger.

Strandhuse Nr. Bjert Vandværk består af to vandværker, og det nyeste af dem, Bøgebjerg Vandværk, blev bygget med nogle grønne tiltag, der både gavner miljøet og vandværkets økonomi. Anlægget har energivenlige pumper, er oplyst af LED-pærer og får varme fra en varmepumpe.

På vandværkets tag er der monteret et solcelleanlæg, som bidrager til vandværkets årlige elforbrug, og energien fra solcellerne bliver udnyttet bedst muligt. Dels ved at vandet fra vandværket med solceller især pumpes ud i dagtimerne, mens der produceres energi. Og dels ved, at vandværkets biler lades op med el fra solcellerne.

Stærk holdning til miljøet

De grønne tiltag er til gavn for klimaet, men:

”Vi kan ikke prale af, at vi tænkte på klimaet, da vi byggede nyt. Dengang tænkte vi især på de økonomiske gevinster, der er ved et energivenligt

vandværk. Men nu, hvor vi er blevet mere opmærksomme på klimaet, har jeg det selvfølgelig godt med, at de energivenlige løsninger reducerer vores CO₂-aftryk”, siger formanden for Strandhuse Nr. Bjert Vandværk Palle Ranløv, som i dag står i spidsen for et vandværk med en stærk holdning til miljøet, ikke kun i forhold til klima, men også til beskyttelse af grundvandet.

”Vandet, vi pumper op af undergrunden, er et naturprodukt, som vi må værne om og beskytte, og vi skal selv-

følgelig undgå at forurene det”, siger formanden, som har et godt råd til andre vandværker, der skal til at bygge nyt.

”Tal med jeres leverandør om, hvilke muligheder der er inden for grønne løsninger, og tænk løsningerne ind fra starten af, inden byggeprojektet går i gang”.

Strandhuse

Nr. Bjert Vandværk leverer ca. 245.000 m³ drikkevand til sine 2.430 forbrugere.

Vandforsyningen består af to vandværker, der indvinde grundvand fra i alt fire borer.

Strandhuse Nr. Bjert Vandværks seneste anlæg har solcelleanlæg, energivenlige pumper, energivenlig belysning og varmepumpe.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder

I Høje Taastrup bliver vand til varme

Høje Taastrup Fjernvarme trækker varme ud af højtliggende grundvand og udnytter dermed en naturlig ressource i fjernvarmeleverancen. Ikke nok med at det er et godt fjernvarmeprojekt, det bidrager også til større biodiversitet og tørre kældre hos beboerne. "Et win-win-win-projekt", siger direktøren i fjernvarmeselskabet.

Danmarks største forbrugerejede fjernvarmeselskab ligger i Høje-Taastrup Kommune og på kommunegrænsen har HOFOR (Hovedstadens Forsyningsselskab) tidligere hentet drikkevand, men pumpeaktiviteterne stoppede for nogle år tilbage. Derefter steg grundvandet markant, og borgene i området fik vand i deres kældre.

Det fik fjernvarmeselskabet til at tænke over, om de kunne udnytte vandet ved at trække energi ud via en stor varmepumpe, for der er masser af grundvand. Fjernvarmeselskabet etablerede to borer, som henter 1 million kubikmeter vand om året, og efter en tur gennem varmepumpen, produceres der 10.000 MegaWatt-timer om året. Det svarer til ca. 2 procent af fjernvarmeselskabets forbrug.

Godt og bæredygtigt projekt

"Det er først og fremmest et rigtig godt fjernvarmeprojekt, fordi det passer ind i vores strategi om at udnytte lokale ressourcer til at producere fjernvarme. Når vi udnytter varmen fra grundvandet, sparer vi på de fossile brændsler og gør fjernvarmeforsyningen mere bæredygtig", siger Astrid Birnbaum, direktør i Høje Taastrup Fjernvarme.

Men gevinsterne stopper ikke med det. "Projektet har også gjort biologerne glade, fordi de forventer, at biodiversiteten i og omkring Mølleåen vil få det bedre. Det gavner miljøet, at vi leder koldere vand ud i åen, og afhængig af årstiden er grundvandet 9-12 grader, når vi henter det op, og 5-6 grader, når vi sender det retur til Mølleåen, som har status af et kloakteknisk afløb", siger Astrid Birnbaum og fortsætter:

"Beboerne er også glade for, at vi sænker grundvandet, og deres kældre bliver ikke længere våde. Desuden bliver deres stuer opvarmet mere bæredygtigt. Så alt i alt er der tale om et win-win-win-projekt".

Erfaringer høstet

Høje Taastrup Fjernvarme er i gang med at evaluere, om det er økonomisk rentabelt at udnytte mere grundvand til energi. Umiddelbart ser det godt ud, og en million kubikmeter grundvand er formentlig slet ikke nok. Så der skal etableres en stor varmepumpe mere. I bygningen, hvor varmepumpen står, har man været forudseende og gjort plads til, at der kan installeres endnu en med en effekt på 1,5 MW, så produktionen kan fordobles.

"Udviklingen går i retning af mere decentral fjernvarmeproduktion, som er baseret på vedvarende energikilder. I og med at vi har masser af grundvand her hos os, så er det jo oplagt fortsat at se på de positive effekter ved synergi mellem vand og varme", siger Astrid Birnbaum.

Høje Taastrup Fjernvarme

God økonomi i projektet: Investeringen er tjent ind igen i løbet af 11 år, og anlægget er beregnet til at have en levetid på 20 år.

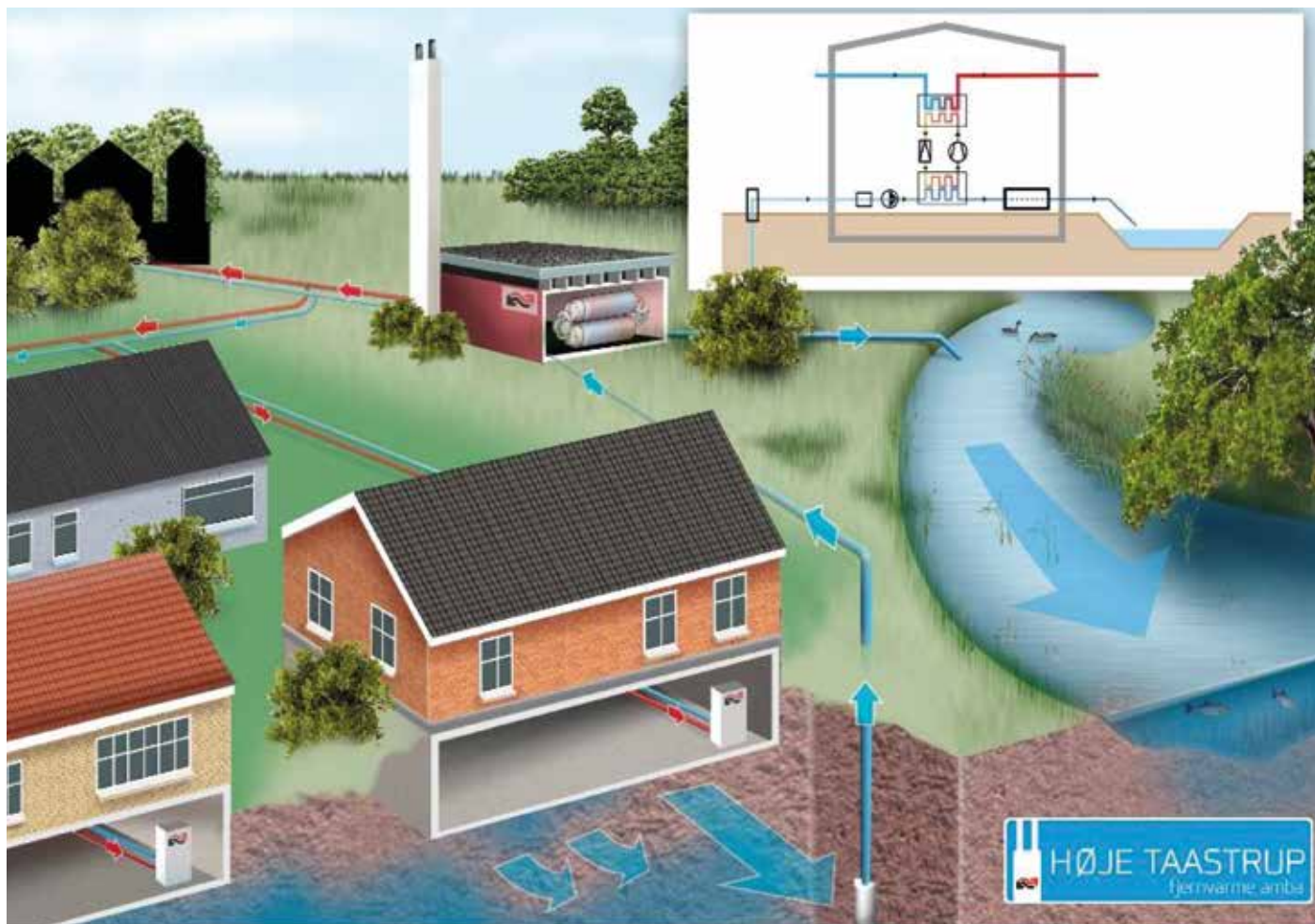
Udnytter lokale ressourcer til at producere fjernvarme.

1 mio. kubikmeter grundvand og leverer 10.000 MegaWatt-timer – det svarer til 2 procent af fjernvarmens forbrug.

Mere bæredygtig produktion – forbruget af fossile brændsler mindskes.

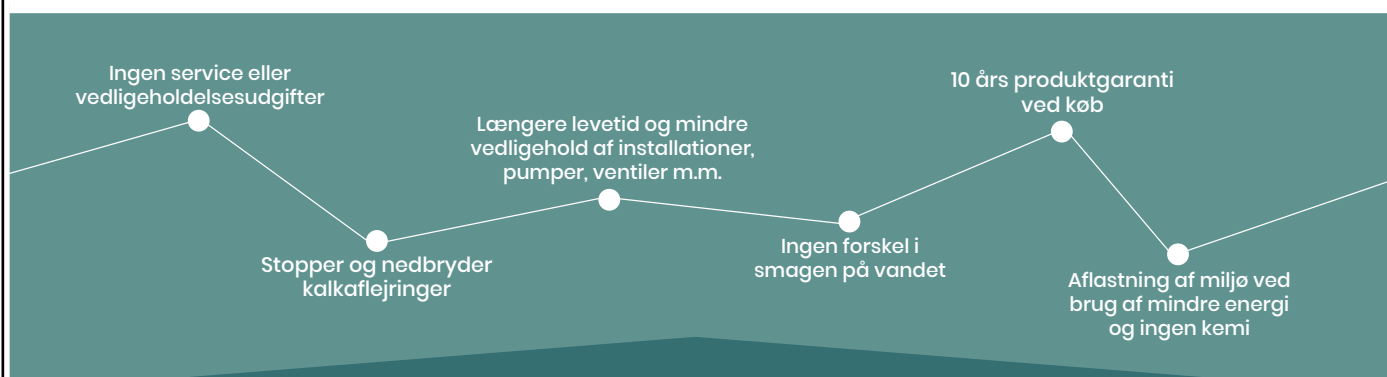
Grundvandet sænkes.

Højner biodiversiteten i Mølleåen, da der ledes koldt vand ud.

STOP KALKEN – GARANTERET VIRKNING

Spar penge, tid og vedligehold – Godt for miljø og mennesker

Vi værner om det danske drikkevand samt miljøet
 – Derfor kemifri vandbehandling

BESØG OS PÅ VANDVÆRKSMESSEN 27. MARTS I ÅRS.

Kontakt os for mere information på **Tlf. 70 60 56 00** eller se mere på **www.lagur.dk**

Bakteriemåling på få minutter

Bactiquant Online er en sensor som måler total bakterier i vandsystemet og sender en advarsel via SRO eller SMS/mail, når bakterieniveauet afviger fra normale værdier.

Mycometer tilbyder:

- ✓ Unik kombination af håndholdt og online teknologi
- ✓ Markedets billigste hurtigmetode i drift
- ✓ Undervisning i DDS og Bactiquant analysen
- ✓ Bactiquant er verificeret af den amerikanske miljøstyrelse i 2012

Book et personligt møde:

Få muligheden for at lære, at køre Bactiquant analysen på vores håndholdte bakteriemåler på kun få minutter, samt få en introduktion til vores nye gratis App og vores Bactiquant online system.

Kontakt os på tlf. 39 16 10 72 eller info@mycometer.dk

mycometer
rapid microbiology – on-site technology

ASHRAE innovation award
recipient

WEB-Administration Forbrugerafregning

Alle funktioner til håndtering af vandværkets administrative opgaver fra internet-browser.

- årsopgørelse
- áconto opkrævning
- flytteopgørelse
- finansbogføring
- målerkartotek

Integreret PBS betalingsservice og internet måleraflysning via www.dkvand.dk

Net applikationen kan kombineres i en ren gør-det-selv og/eller servicebureau løsning.

Se demo på www.Foreningscentralen.dk

- prøv programmet gratis i 3 måneder
- support inkluderet i abonnementet

Et administrativt system for hele bestyrelsen!

Se også udvalget af administrativ PC software til Windows på vores hjemmeside www.winko.dk

Winko Software

Østrøjel 5
2670 Greve

Email: info@winko.dk
Telefon: 43 90 28 12

Godkendt til drikkevand

GODKENDT
TIL DRILLEKVVAND

Ny bekendtgørelse sikrer vores drikkevand

Hos JCH finder du en af de sikreste afspærringsventiler der findes. Vores produkter er af den kendte høje kvalitet og VA-godkendte.

Kontakt os og hør mere om den nye bekendtgørelse vedr. byggevarer i kontakt med drikkevand.

En løsning der holder vand

JCH A/S . TLF. 75 85 84 08 . JCHANSEN.DK

ISO 9001:2008

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder

I Dronninglund blev en grundvandsvarmepumpe ikke til noget

I Dronninglund Kommune skulle stuerne opvarmes klimavenligt ved at fjernvarmeselskabet trak varmen ud af grundvandet, som Dronninglund Vandværk pumper op. Men projektet med en grundvandsbaseret varmepumpe mødte modstand fra borgerne, kommunalpolitikere samt vandværk og blev stoppet.

"Fjernvarmeværket i Dronninglund fik for nogle år siden den udmærkede idé, at man kunne udnytte naturressourcerne til alles bedste ved at trække varme ud af grundvandet. Fjernvarmeværket skulle oppumpe fem-seks gange så meget drikkevand, som vandværket kunne bruge, og efter udtræk af varmen, skulle grundvandet sive ned i undergrunden igen. Hos os i vandværket har vi som sådan ikke noget imod det, problemet var imidlertid, at der var usikkerhed om, hvorvidt den løsning, man projekterede med, kunne forurene vores grundvand. Så er det klart, at vi kommer op ad stolen og råber vagt i gevær", fortæller Preben Foget, der er formand i Dronninglund Vandværk.

Vandværkets bestyrelse blev først involveret i planerne ret sent i processen. Det betød, at de bekymringer, der kan være, når man tager grundvand, for-

ureningsrisiko og vandforsyning med i ligningen ikke var adresseret. På vandværkets foranledning blev der indkaldt til borgermøder for at vejlede stemningen hos både borgerne og lokalpolitikere. Det gav en vis turbulens i Dronninglund og endte med, at politikere i Teknik- og Miljøudvalget til sidst trak opbakningen til projektet, og det blev stoppet.

Frygtede forurening

Grundvandet skulle, i det droppede projekt, sive de 70 meter ned til grundvandsmagasinet via en såkaldt nedsivningsmetode.

"Den allerstørste frygt var selvfølgelig usikkerheden for, om vandet kunne blive forurenet. Det kom også frem, at der muligvis lå en gammel losseplads med nedgravet korn iblandet sprøjtegifte i

området. Og hvilke konsekvenser kunne lossepladsen have for grundvandet? Samtidig – og vi er tilbage omkring 2018 – begyndte vi at få nyheder om, at der mange steder blev fundet pesticidrester i vandet. På den måde opstod der en cocktail af bekymringer, der skabte usikkerhed om, hvorvidt det overhovedet var et godt projekt", siger Preben Foget.

Fjernvarmen fandt en anden model

"Jeg er glad for, at projektet ikke blev til noget. Men jeg er ked af, at vi kom lidt skævt ind på hinanden. Det kan vi godt lære af til en anden gang, så man sikrer, at alle parter involveres i tide, så forskellige synspunkter kan blive vendt og drejet. Heldigvis er vores forhold helt normaliseret i dag", siger Preben Foget.

Han glæder sig over, at fjernvarmeselskabet i Dronninglund i løbet af 2020 vil realisere projektet med en anden varmeløsning. Det projekt går ud på, at fjernvarmeselskabet trækker varme ud af luften, og dermed kommer det slet ikke til at berøre grundvandet.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: ATES

Geoenergi:

Grundvand kan bruges til andet end at slukke tørsten

"Grundvand er en naturlig og udtømmelig ressource, som kan bruges til meget andet end at slukke tørsten. Ved at bruge grundvandet til energiformål - opvarmning eller køling - kan der opnås store energibesparelser og reduktioner i CO₂-udledningen", siger Lars Hjortshøj, der er geolog og direktør i firmaet ATES A/S, der beskæftiger sig med jord- og grundvandsbaserede energiløsninger - også kaldet geoenergi. Metoden med at trække varme ud af grundvandet eller bruge grundvandet

til køling foregår ved, at grundvandet pumpes op fra en eller flere borer og ledes i rør ind til en varmeveksler, hvor energien bliver trukket ud af grundvandet. Herfra ledes grundvandet retur til grundvandsmagasinet eller afledes til søer, åer og havet.

År efter år kan grundvandsanlægget levere køling eller være en kilde til et varmepumpeanlæg, og producere energi med høj effektivitet på en bæredygtig måde.

Sikkerheden skal være i fokus

"Der er meget, der kan lade sig gøre. Men det allervigtigste er, at man ikke ødelægger og forurener drikkevandsressourcen. Min anbefaling er, at man skal være varsom med at placere grundvandsbaserede energianlæg i indvindingsoplandene, mens udnyttelsen af grundvand i OSD-områder (område med særligt drikkevandsfokus) sagtens lader sig gøre, hvis man respekterer,

Geoenergi

Nye tal fra Dansk Fjernvarmes Projektselskab viser, at antallet af varmepumper i fjernvarmen vil blive fordoblet i år. Det er primært i de mindre fjernvarmeselskaber, at der planlægges med installation af 46 nye varmepumper med en samlet effekt på ca. 300 MegaWatt.

Analysechef i Dansk Fjernvarmes tænketank Grøn Energi, Jesper Kock, mener, at varmepumpe-feberen skyldes, at det i år er sidste mulighed for at få et energitilskud. Men det faktum, at der efterhånden er god økonomi i de store varmepumper, spiller også ind.

Kilde: Online mediet GridTECH, 18. februar 2020

at grundvandsressourcens primære formål er drikkevandsproduktion og i øvrigt overholder lovens rammer”, siger Lars Hjortshøj og understreger, at lovgivningen sætter helt faste rammer.

”Anlæggene etableres med borerer af samme type og af samme høje kvalitet, som drikkevandsboringer. Anlæggene bør desuden etableres med drikkevands- og fødevarer godkendte materialer, så der ikke sker en utilsigtet afsmittning i det grundvand, der pumpes retur til grundvandsmagasinet”, siger Lars Hjortshøj og fortsætter:

”Det er helt afgørende, at der er stor fokus på sikkerheden, så der ikke opstår ubehagelige oplevelser for vandværkerne, hvilket desuden sikres ved, at alle anlæg er underlagt løbende overvågning og kontrol af kyndigt personale”.

Stort og bæredygtigt potentiale

”Der er et meget stort potentiale i at benytte grundvandet til energi, fordi vi har masser af grundvand her i landet. Og

det er mit indtryk, at både kommuner og vandværker har fået større forståelse for, at vi skal udnytte de ressourcer, vi har i undergrunden i den grønne omstilling”, siger Lars Hjortshøj.

Lars Hjortshøj kan se et endnu større potentiale, hvis man skaber en synergi mellem forskellige forsyningsbrancher. Som eksempel peger han på, at borerer og kildepladser, der er taget ud af produktion på grund af forurening, i høj grad kan være en ressource frem for en byrde. ”Hvorfor ikke holde liv i borerer, der allerede er etableret? I stedet for at lade de forurenede borerer ligge ubrugte hen eller sløjfe dem, så kan vi pumpe vandet op og bruge det til at skabe klimavenlig energi. Hvis vi tænker langsigtet og bliver ved med at pumpe, vil grundvandsmagasinet gradvist blive renere, og på et tidspunkt vil magasinet ideelt set være så rent, at det igen kan tages i brug til drikkevandsformål.

På den måde kan udnyttelsen af det forurenede grundvand til energiformål skabe et økonomisk fundament for

oprensning af det pågældende grundvandsmagasin. Det er vigtigt for mig at understrege, at man i sådan et tilfælde naturligvis ikke pumper vandet urensat retur til undergrunden, for så er man lige vidt. I stedet for at lede det tilbage, kunne man også tænke, at det blev udledt til søer, åer og havet afhængig af, hvilke lokale forhold, der gør sig gældende”, siger Lars Hjortshøj.

Synergier mellem forsyningsbrancher

Det er netop det perspektiv, som har samlet Danske Vandværker, DANVA og Dansk Fjernvarme om et projekt, som har fået navnet ”Synergier”. De tre brancheorganisationer har i fællesskab søgt økonomisk opbakning til sådanne projekter, hvor vandværker og fjernvarmeverker samarbejder om denne idé, men det er ikke lykket endnu.

Lars Hjortshøj mener, at der er mange gevinster ved at tænke på en forurenede boring som energiressource, og mange vandværker kan virkelig bidrage til grøn

Afregning / Administration fra **Microwa**

IT-Løsning
til afregning
for Vandværker

Microwa's erfaring
din sikkerhed

Administrations og
Bogførings-Center
for Vandværker

Opkrævning

Måler kontrol

SMS-Varsling

Faktura

Betalingservice

Bogføring /
Regnskab

Egen PC eller
i skyen (hosted)

microwa data ops

70 25 99 22

Sverigesvej 1 • 8450 Hammel

microwa abc ops

70 26 93 26

Den miljørigtige måde at komme kalkproblemerne til livs - mere end 25 års erfaring!

KALKKNUSEREN

Endelig forstår
videnskaben, hvad der sker
på molekylenniveau når vand
påvirkes af lyd - og ja det virker!
Læs mere på hjemmesiden

VANDVÆRKER • INDUSTRI • HOSPITALER • PLEJEHJEM • HOTELLER • EJENDOMSKOMPLEKSER • PRIVATBOLIGER

Kalk i vandet giver store problemer, men heldigvis er der en nem løsning

Ved at behandle drikkevandet med Kalkknuseren, ændrer kalken struktur så den ikke længere aflejres i rør, vandhaner, el-kedler, toiletter, varmelegemer i vaskemaskiner mv.

KALKKNUSEREN løser kalkproblemerne:

- INGEN brug af kemikalier
- Ingen løbende vedligeholdelse
- Rengøringen bliver lettere
- Grogrundlaget for biofilm og legionella fjernes
- De sundhedsmæssige fordele ved kalk i drikkevandet bevares
- Gamle kalkaflejringer løsner sig overalt i ledningsnettet
- Levetiden forlænges for vaskemaskiner, opvaskemaskiner m.v.
- Sparer energi og mindsker derved CO²-udledningen

Læs mere og bestil på www.kalkknuser.dk

AMTechAquaMiljø ApS ■ Tlf. 44 94 33 08 ■ info@kalkknuser.dk

AMTechAquaMiljø
kalkknuser.dk

omstilling på den måde. Lars Hjortshøj har været med i ansøgningsprocessen om finansiering af Synergiprojektet og siger:

”Synergiprojektet er blevet modtaget meget positivt, men jeg oplever, at projektet er faldet ned i et tomrum mellem Miljøstyrelsen og Energistyrelsen, da det er et ”både og projekt”, som ikke rigtig hører hjemme i den ene eller den anden styrelse. Det er ærgerligt, da vi gennem et samarbejde mellem brancherne vil være i stand til at fortsætte oppumpningen fra forurenede kildepladser og udnytte det til energiproduktion, og dermed kan forurenede grundvand få en central rolle i den grønne omstilling”.

Undgå at frygten stiger

Lars Hjortshøj har oplevet, at frygten for, at grundvandet kan blive forurenet, eller at ressourcen udtømmes er et typisk forbehold hos vandværkerne, når man begynder at tale om at pumpe grundvand op og trække varmen ud.

Som i alle andre projekter er kommunikation altafgørende, så alle berørte parter bliver inddraget og hørt. Det værste, der overhovedet kan ske, er, at vandværkerne oplever, at en aktør kommer og vil trække et projekt ned over ørerne på dem. Det fremmer intet – tværtimod.

Indberetning af energiforbrug

Udover indberetning af forbrugere og vandmængder, beder vi jer om at indberette energiforbruget fra seneste årsopgørelse fra varme- og elværk. Vi bruger tallene i vores politisk arbejde med at gøre vandsektoren grønne og til at sikre, at vi kan dokumentere udviklingen af energiforbruget hos vores medlemmer.

Vi beder om nedenstående tal:

Købt el KWH

El, købt fra elselskab.

Solgt el KWH

El, som er solgt til anden side.

Købt varme KWH

Købt varme (f.eks. fjernvarme) skal også indeholde køb af anden energi som anvendes til intern varmeproduktion (dog undtaget den el som indberettes separat).

Egen produktion af el KWH

Egen produceret el (f.eks. solceller).

Ved redaktionens afslutning har 15 pct. af medlemmerne indberettet elforbrug via Min Side.

Fra 2021 bliver det et krav at indberette energiforbruget sammen med vandmængderne, men jo flere tal vi får – jo bedre.

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Samn Forsyning

Bakterier kan give klimaet en hjælpende hånd

Driftschef i Samn Forsyning
Jens Peder W. Hansen.

I det vand, vi henter op fra undergrunden, findes der store mængder af drivhusgassen metan. Denne gas belaster klimaet 25 gange så meget som CO₂ og kan ikke optages af træer. Nyt lovende projekt bruger bakterier fra vandværkernes sandfiltre til omdanne drivhusgassen metan til CO₂.

Når vi ilter vandet på vandværkerne, blæses drivhusgassen metan direkte ud i luften og belaster klimaet. Men det skal metangassen holde op med at gøre. I hvert fald hvis det står til forskerne bag et nyt projekt, som er ved at afprøve en metode, der reducerer vandværkers udslip af metangas.

Metoden går ud på, at de bakterier, der naturligt findes i vandværkernes filtre, spiser metanen og omdanner den til CO₂, og det er en metode, som snart skal afprøves på Hillerød Forsyning og Samn Forsyning.

"CO₂ er også en drivhusgas, men trods alt ikke nær så skadelig som metangassen – og metangassen kan ikke undgås, for metan findes i store mængder i grundvandet. Når vi ilter vandet på vandværket, bliver metanen frigivet og blæses direkte ud i luften. Ved at omdanne metan til CO₂, mindsker vi miljøbelastningen, og hvis det viser sig, at vi kan styre processen frem til et godt resultat, er der et stort potentiale – ikke kun for os, men for alle vandværker i landet", siger driftschef i Samn Forsyning Jens Peder W. Hansen.

Ser lovende ud

De metan-spisende bakterier placeres i en BioBox, som er så lille, at den kan stilles på ethvert vandværk.

Tanken er, at metangassen fra råvandet ledes ind i denne boks, hvor den omdannes til CO₂.

"Indtil videre ser det meget lovende ud. Det tyder på, at bakterierne lykkes med at omdanne metanen til CO₂, men vi får først for alvor en fornemmelse af det, når vi efter nytår bevæger os op i fuldskalaforsøg", siger Jens Peder W. Hansen.

Til de klimabevidste vandværker

"Alene i Danmark frigives hvert år mange tons metan fra produktionen af drikkevand. Hvis vi når frem til at kunne styre denne proces på en rentabel måde, kan andre vandværker hurtigt få glæde af projektet – og det vil naturligvis også kunne bruges i andre lande", siger driftschefen i Samn Forsyning.

Indholdet af metan i grundvandet varierer meget landet over. Under Horsens er det ret lavt, mens det f.eks. i Nordjylland og især i Nordsjælland, hvor Hillerød Forsyning hører til, er højere.

Projektet er et Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram, hvor Teknologisk Institut, Hillerød Forsyning, Samn Forsyning og Kemic Vandrens er projektpartnere.

Denne forsøgsopstilling i laboratoriet er en vigtig del af projektet, hvor man vil omdanne den meget klimabelastende metangas fra råvandet til CO₂. Metangas er også kendt som CH₄.

Det er Sanin Musovic fra Teknologisk Institut, som er projektleder. Hvis projektet bliver ved med at forløbe, som det skal, og BioBoxen kommer på markedet, så regner han med, at boksen kommer til at koste 50-75.000 kr. pr. år at have stående på et vandværk. Det svarer til 1 til 2 øre pr. kubikmeter udpumpet vand, afhængig af vandværkets størrelse.

Når Bioboksen er monteret, kan den nemt betjenes, og vandværkspasseren skal blot tilse den hver anden eller tredje måned.

"Jeg tror, at det er en boks, som mange gerne vil have stående på vandværket. I Danmark og i EU bliver vi grønnere og grønnere, så jeg tænker, at mange vandværker gerne vil bidrage til den grønne omstilling ved at være metan-footprint neutrale, siger Sanin Musovic.

Projektlederen forventer også, at BioBoxen kan bruges andre steder end på vandværker i Danmark og i udlandet. For eksempel kan den reducere udslippet af drivhusgasser på gamle lossepladser, i sløjfede borer, mfl.

Fensmark Vandværk

Forsyningssikkerhed

**Mød os
på messen
i Aars
d. 27. marts
2020**

I december 2019 blev det nye Fensmark Vandværk indviet. Det nye værk erstatter 2 tidligere værker på henholdsvis Elmevej og Holmegaardsvej.

Vandværket samt styringen er opbygget som et fremtidens vandværk med fokus på forsyningssikkerhed med to uafhængige trykfilter produktionslinjer samt egen nødgenerator.

Xergi Automation A/S har leveret fagentreprise rådgivning, processtyring og programmering, tavler, frekvensomformere samt komplet renovering af vandværkets borningsstyringer.

Xergi Automation er din løsningsorienterede automationspartner og sammen når vi længst.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Bo Nymann

Victoria og verdensmålene

Vandspejlet er den syvende bog i serien Victoria og Verdensmålene og den sætter fokus på vand og sanitet.

Verdensmål nr. 6 om vand og sanitet er et spørgsmål om liv eller død for millioner af mennesker. Victoria og hendes afrikanske ven Nixon - de to hovedpersoner i den nye børnebog "Vandspejlet" - drager på rundtur i Tanzania og Danmark for at finde gode vandløsninger.

"Med 'Vandspejlet' kan børn på 9-12 år og deres voksne gennem øjnene på 11-årige Nixon og 12-årige Victoria opleve, hvor vigtigt det er med adgang til rent drikkevand og ordentlige toiletforhold. I Danmark tager vi det for givet, at der er styr vand og sanitet, men for mennesker i Tanzania er det ofte et spørgsmål om liv eller død", siger børnebogsforfatter, journalist Jesper Tornbjerg fra Victoria og Verdensmålene.

"Danske Vandværker har været med fra starten i tilblivelsen af 'Vandspejlet' og har bidraget med ideer og input, fordi vi kan se værdien af at have en verdensmålsbog, som vores medlemmer og andre interesserede kan bruge i dialogen med børn og unge om drikkevand og vandets kredsløb", siger Susan Münster, direktør i Danske Vandværker.

"Partnerskaber er ånden i FN's klimapartnerskaber, og det er dejligt,

at Danske Vandværker er gået med i partnerskabet og dermed har bidraget til, at 'Vandspejlet' kunne realiseres i et oplag på 10.000 bøger", siger Jesper Tornbjerg.

Til daglig er Jesper Tornbjerg journalist i brancheorganisationen Dansk Energi, og

Victoria-bøgerne er et "lille" hobbyprojekt, som han pusler med. Jesper vil skrive 17 bøger - en om hvert verdensmål - og "Vandspejlet" er den syvende i rækken. Bøgerne kan læses individuelt og henvender sig til børn på 9-12 år og deres forældre, bedsteforældre og skolelærere.

Vandspejlet

Nu kan du købe bogen "Vandspejlet", som sætter fokus på FN's Verdensmål nummer 6: Vand og sanitet.

Bogen koster 75 kr. (inkl. moms), og kan købes i butikken på danskevv.dk

På messen i Aars fredag 27. marts kan du høre Jesper Tornbjerg fortælle om Vandspejlet og dens tilblivelse.

Læs mere: På hjemmesiden victoriaogverdensmaalene.dk kan du læse mere om bøgerne, og du kan også finde quizzer om FN's Verdensmål.

Lad giften stå - brug jernet

Pressekit

- Pressemeldelse: Skabelon til en pressemeldelse, så du kan få lokalpressen til at interessere sig for emnet.
- Annonce som du kan indrykke i lokale medier.

Video

Mød Joakim – en helt almindelig haveejer, der ikke bruger sprøjtegift.

Til haveejere

- Flyer med tips og tricks til haveejere: "Sådan holder du haven fri for ukrudt uden sprøjtegift".
- Pixibog med håndgribelige og praktiske tricks – 12 sider.
- Fem faktaark om bekæmpelse af ukrudt, dræbersnegle og skadedyr samt om nyttedyr og kompost.

Facebook

Vores Facebook-side vil igen i år blive inddraget – du kan hjælpe os med at sprede budskabet.

Igen i år sætter Danske Vandværker fokus på kampagnen Sprøjtefri Have i anledningen af FN's internationale vanddag den 22. marts.

Den danske vandbranche og stadig flere kommuner landet over har spot på haveejere. Opfordringen lyder: Lad sprøjtegiften stå og brug i stedet 'jernet' til at bekæmpe ukrudtet.

Halvdelen af de danske haveejere bekæmper i dag ukrudt, insekter og mos ved at sprøjte, og det tal skal ned. Forbruget af sprøjtemidler skader grundvandet, og der findes høje koncentrationer af sprøjtegift under byerne.

Havesæsonen står for døren

Kalenderen viser forår, og havefolket er enten allerede i fuld gang med al grejet i haven eller venter med længsel på at komme til det. Tidspunktet er derfor helt rigtigt til at få sat fokus på, hvordan danskerne får lagt sprøjtegiften på hylden.

Budskabet er selvfølgelig relevant hele havesæsonen, og kampagnen består blandt andet af en pixibog og en række faktaark, som viser haveejerne, hvordan de får en sprøjtefri have.

Både haveejere og vandværker kan hente materialerne i pdf eller Word ganske gratis på danskevv.dk. Og hvis I ønsker at være med til at sprede budskabet om Sprøjtefri Have gennem en annonce i den lokale avis, kan I også få en trykklar annonce hos os.

Spred det gode budskab

Du kan hente kampagnematerialer på:
danskevv.dk > Medlem Fordele og rabatter > Sprøjtefri

Og købe balloner m.m. i vores butik på nettet:
danskevv.dk > Butik: Kampagne: Sprøjtefri have

Har I brug for at vende idéer til lokale initiativer, som kan sætte emnet på dagsordenen, er I som altid meget velkomne til at kontakte kommunikationsfolkene i sekretariatet.

Foto: Steen Brogaard

Politikere i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget

Det vil vi med drikkevandet

Carsten Kissmeyer, Venstre, næstformand i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget

For Venstre er det grundlæggende, at vi får vedligeholdt og udbygget et sikkert og stabilt forsyningsnetværk, der omfavner drikkevand og spildevandshåndtering. Det er helt og aldeles enestående, at vi i Danmark kan pumpe drikkevand direkte op af jorden og drikke det. Det gør drikkevand til en af vores mest værdifulde ressourcer.

Venstre bestræber sig på at bidrage til en effektivisering af vandsektoren til gavn for forbrugeren, virksomheder og samfundet. I Venstre arbejder vi med flere bundlinjer – den økonomiske og den bæredygtige. Derfor er det vigtigt, at effektiviseringerne skal foregå indenfor bæredygtige linjer, der fordrer fleksibilitet samt langsigtede og grønne løsninger. Vi skal videreudvikle vandsektoren og sikre fremadrettet, at det bliver den førende teknologi, der skal sikre forsynings sikkerheden og sætte ambitiøse målsætninger for vores drikkevand til forbrugervenlige priser.

Anne Pauli, Socialdemokratiet, Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget

Vandsektoren spiller en afgørende rolle i at sikre, at vi også fremadrettet har rent vand af høj kvalitet tilgængelig for alle danskere. Fra politisk hånd skal vi stille høje krav til rent drikkevand, og sektoren skal investere i grønne og effektive løsninger, der gør det muligt at leve op til kravene. De forbrugerejede vandselskaber er vigtige for Danmark. Meget af det danske drikkevand kommer fra små værker, der er drevet af lokale ildsjæle, der brænder for at levere lave priser og høj kvalitet til lokalsamfundet. Det skal vi værne om og sikre de bedste rammer omkring. De regulatoriske rammer skal være tilstrækkeligt fleksible til at give plads til investeringer i rent drikkevand – nu og for fremtiden.

Mai Villadsen, Enhedslisten, medlem af Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget

Vores drikkevand er under et enormt pres. De seneste par år har budt på skandale efter skandale med lukning af utallige drikkevandsboringer efter fund af sprøjtegifte i vores drikkevand. Eksperter og danske vandværker har råbt op i årevis, om at der ikke er styr på sprøjtegifterne i vores drikkevand, mens politikerne har siddet på hænderne. Men den politiske kurs er heldigvis langsomt begyndt at ændre sig, hvilket forbuddet mod brug af sprøjtegifte i de boringsnære områder er udtryk for. I Enhedslisten kan vi ikke skjule, at vi synes, at det går alt for langsomt med at sætte ind med flere reelle tiltag, der for alvor kunne beskytte vores drikkevand. Og der er rigtig mange steder, vi kunne starte her og nu. Regeringen kunne f.eks. arbejde på at nedsætte grænseværdierne – som for nogle nedbrydningsprodukter fra sprøjtegifte blev hævet med Pesticidaftalen i 2017. Regeringen kunne f.eks. også arbejde på - ikke bare beskytte vores drikkevand mod sprøjtegifte, hvor vi pumper det op – men også at beskytte vores drikkevand, der hvor det dannes i de såkaldte indvindingsoplande. Et først skridt i den retning vil være at få kortlagt de arealer, hvor grundvandet dannes. Det ville være seriøse tiltag og ville betyde, at vi rent faktisk ville bevæge os i en retning, hvor vi begynder at gøre op med det gigantiske kemiekspertiment, vi har gang i. Og det vil betyde, at der også i fremtiden vil være en chance for, at der er rent drikkevand i de danske vandhaner.

Peter Seier Christensen, Nye Borgerlige, Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget

Danskernes rene drikkevand bør sikres gennem grænseværdier for pesticider i drikkevandet, der er fastlagt efter sundheds- og miljøfaglige kriterier. Sådan som det foregår nu, fastsættes grænseværdierne efter tilfældige detektionsgrænser. Der er brug for en grundig drøftelse af, hvorvidt de gældende værdier er på niveau med det, som en miljøfaglig vurdering ville fastsætte. Økonomisk er det vigtigt, at danskerne får det bedst mulige drikkevand til en rimelig pris. Forsyningsselskaberne skal have et incitament til at efterstræbe effektiv drift, så gevinsterne kan deles med de danske husholdninger. Vi har i Danmark en lang tradition med lokale vandværker drevet af frivillige foreninger efter 'hvile i sig selv-princippet'. Den tradition skal kunne videreføres. Det er vigtigt at værne om civilsamfundet, som kan løfte mange opgaver, hvis man fra politisk hold blander sig mindre og lader de frivillige kræfter få plads. Der behøver ikke at være en modsætning mellem lokale, forbrugerejede vandværker og effektiv drift.

Signe Munk, SF, medlem af Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget

Vi skal passe godt på vores grundvand, så vi i fremtiden sikrer grundlaget for godt og rent drikkevand. Derfor skal der både tages livtag med jordforureninger og anvendelse af pesticider. Alle idéer om privatiseringer af vandsektoren skal holdes væk, og i stedet skal der sikres en balance mellem rimelige priser for danskerne samtidig med, at der bliver sikret udvikling af nye teknologier. I Danmark har vi mange vandteknologiske løsninger, som vi kan udbrede til resten af verden, som står overfor klimaforandringer og vandmangel. Særligt muligheder for energi-produktion fra spildevand, energieffektive vandløsninger og miljøteknologi er vigtige at skabe rum for.

DE DATA, DU HAR BRUG FOR (NÅR DU HAR BRUG FOR DEM)

Læs mere på ramboll.dk/vandforsyning

RAMBOLL

RAMBOLL LEVERER IT-LØSNINGER, DER KOMBINERER FORBRUGSAFREGNING OG GIS-DATA. DERMED FÅR DU ADGANG TIL VALIDE DATA, NÅR OG HVOR DU HAR BRUG FOR DEM.

DANSK ROTATIONS PLASTIC APS

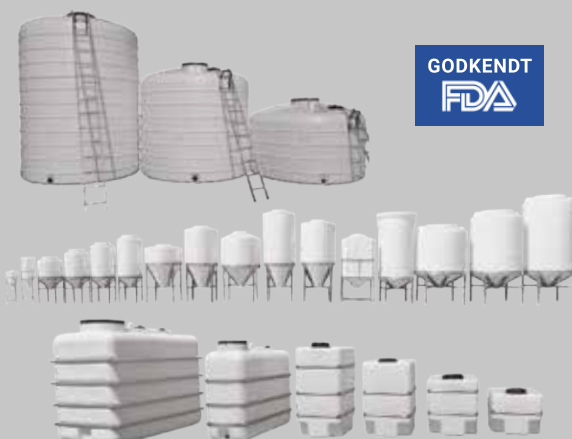
WWW.DRP.DK

VI HAR ALT I:

- LAGERTANKE
- SILOER
- BEHOLDERE

SPECIALTANKE
TIL VAND-
BEHANDLING

TIL INDUSTRI OG
VANDVÆRKET

GODKENDT
FDA

EGET FORM
VÆRKSTED
ALU / STÅL

MADE IN DENMARK
Alle vores produkter er
produceret i Danmark.

“ PIONERER INDEN FOR ROTATIONSPLASTIC ”

Vi producerer rotationsstøbte plastemner fra 0,5 liter op til 25.000 liter.

Vi har gennem årene løst mange opgaver inden for den industrielle, offentlige og private sektor.

Vi specialdesigner, udvikler og fremstiller også specialprodukter og imødekommer altid vores kunders efterspørgsel og behov.

VI VÆGTER DESIGN
& EFFEKTIVITET HØJT

FORMVÆRKSTED
I KALVEHAVE

VI ROTATIONSSTØBER FRA
0,5 LITER OP TIL 25.000 LITER

Kalvehave Havnevej 3 . 4771 Kalvehave . Tlf: 55 38 01 02 . Mail: drp@drp.dk . www.drp.dk

Af Ida Ruge-Andersen Friis, politisk chef
Grafik: Adobe Stock

Regeringens klimapartnerskab

Samlet vandsektor bakker op om energi- og klimaneutralitet

Der er generel opbakning til visionen om at gøre den danske vandsektor energi- og klimaneutral i 2030. Målet som partnerskabet for affald, vand og cirkulær økonomi har sat sig. Danske Vandværker arbejder med og har spillet ind med en række forslag til partnerskabet. De endelige forslag fra branchen skal præsenteres for regeringen i marts.

Arbejdet i regeringens klimapartnerskab for affald, vand og cirkulær økonomi har vist, at der er bred opbakning til visionen om at gøre den danske vandsektor energi- og klimaneutral eller sågar energiproducerende i 2030. Forbruger-ejede vandværker og store kommunale spildevandsselskaber har et forskelligt udgangspunkt for at indfri ambitionen, men tilsammen kan vi som vandsektor være med til at indfri regeringens ambitiøse målsætning om at mindske udledningen af drivhusgas med 70 procent i 2030.

Hvad kan forbruger-ejede vandværker bidrage med?

Danske Vandværker har budt ind med en række forslag, som både branchen og politikerne kan arbejde videre med.

Vandværkerne kan for eksempel spare på vandindvinding og minimere vandtrykket og generelt have fokus på energieffektiviseringer på værkerne. Det arbejder stort set alle vandværker alle-

rede med, men indsatsen kan muligvis sættes mere i system, ligesom der hele tiden dukker nye teknologier op. Danske Vandværker har også udarbejdet et energisparkatalog, som I på vandværkerne kan finde inspiration i.

Samtidig kan man på tværs af brancher, men også i vandbranchen, have fokus på bæredygtige indkøb og måske udskifte en gammel pumpe, der simpelthen er for lidt energieffektiv efter dagens standarder for i stedet at tage en ny og mere klimavenlig i brug.

Skovrejsning er en tredje mulighed, hvor der både er behov for en politisk indsats for at få plantet flere træer, for eksempel i grundvandsdannende oplande, men hvor man også kan arbejde i de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) eller ude på vandværkerne i det hele taget for at få plantet flere træer, som kan være med til at optage CO₂.

Mulighederne er mange, og ofte er det et spørgsmål om at bruge den sunde fornuft. Nu venter vi spændt på, at forsla-

gene bliver præsenteret for regeringen i marts. Derefter skal vi i branchen for alvor i arbejdstøjet, når målsætningen skal rulles ud og blive til virkelighed.

Tak for alle input og idéer

"Tak til alle medlemmer, der har brugt tid og energi på at inspirere os og klæde os på, så vi kunne bære forslag ind i klimapartnerskabet. Det har været værdifuldt for os, også selv om nogle forslag måske ikke har flyvehøjde i en regerings klimahandleplan. Men så kan de ikke desto mindre give inspiration til lokale initiativer", siger Susan Münster, direktør i Danske Vandværker.

Af Ida Ruge-Andersen Friis, politisk chef
Grafik: Adobe Stock

Sådan kan dit vandværk bidrage til den grønne omstilling

Skovrejsning

Når vi planter skov, der hvor grundvandsmagasinerne er, beskytter vi grundvandet. Skove har også den betydning, at de binder CO₂.

Geoenergi, f.eks. ved hjælp af varmepumper og grundvandsenergi

Det er muligt at udnytte vand til varmeformål ved hjælp af varmepumper og grundvandsenergi. Når vi udnytter det oppumpede grundvand til energiformål, bidrager det til, at klimabelastende fossile energiformer udfases. Samtidig vil forbrugerne bruge mindre energi på at køle drikkevandet ned, fordi det drikkevand, de forsynes med, er køligere.

Større brug af standarder på vandværkerne

Ved at indføre større brug af standarder på de forbrugerede vandværker, kan vi spare på energien og mindske CO₂-udledningen. Brug af standarder kan være med til at strukturere indsatsen for at spare energi eller købe bæredygtigt, og det kan sætte fokus på de mål, dit vandværk vil nå.

Omdanne klimagassen metan til CO₂

Når vi ilter vandet på vandværkerne, frigives der metan til atmosfæren. Metan er 25 gange så skadeligt for klimaet som CO₂, men hvis forskningen har succes med at omdanne metan til CO₂ ved hjælp af bakterier, kan vi mindske miljøbelastningen.

Har du flere idéer til, hvordan et vandværk kan bidrage til den grønne omstilling? Så kontakt os på info@danskevv.dk

Her kan du se de idéer, som Danske Vandværker tog med til regeringens klimapartnerskab for affald, vand og cirkulær økonomi. Klimapartnerskabet leverer et katalog over, hvordan affalds- og vandsektoren nedbringer CO₂-udslippet, og kataloget skal bruges til at nå regeringens CO₂-mål.

Intelligent brug af data til energi-besparende tiltag

Gennem intelligent brug af data kan man i højere grad overvåge vandforbruget og tilpasse den udpumpede mængde, ligesom man kan overvåge lækager mv. På den måde kan man optimere vandforsyningen og udnytte vand og energi, når der er størst kapacitet til at dække efterspørgslen. Det vil mindske det samlede forbrug af energi og dermed belaste klimaet mindre.

Bæredygtige indkøb

Når du køber ting og udstyr til vandværket, giver det mening at købe bæredygtigt, fordi det reducerer CO₂-udslippet.

Noget af det, du kan gøre, er at vælge et kvalitetsprodukt med lang levetid og lavt ressourceforbrug.

Vandsamarbejder og deleøkonomi

Det vil kunne spare ressourcer til produktion og dermed CO₂, hvis nabo-vandværker i endnu højere grad deles om udstyr.

Spare på energien

Vi belaster klimaet mindre, når vi bruger mindre energi. Vandværker kan reducere energiforbruget ved at tænke i energivenlige løsninger, for eksempel når vi bygger nyt vandværk. Vi kan også spare energi, når vi sænker vandtrykket i forsyningsledningerne, nedbringe vandspildet og bruge mindre vand.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Claus Fisker

Klimafolkemøde i Middelfart skal jagte handlinger

Når Klimafolkemødet i Middelfart finder sted til august, bliver der lagt op til, at der skal tales om handlinger, der kan virke her og nu.

"Det betyder, at alle deltagere på klimafolkemødet skal fokusere på handling og fremelske det allerbedste, vi kan komme i tanke om. Vi har formuleret 10-15 centrale klimadilemmaer, som vi beder alle deltagere om at forholde sig til. Når vi har debatteret i tre dage, vil vi samle konklusionerne i en "Folkemødets bud på handling", siger Johannes Lundsryd Jensen, borgmester i Middelfart og fortsætter:

"I årevis har vi talt om, hvor galt det står til. Nu er tiden inde til, at vi fokuserer på handling. Ambitionen med klimafolkemødet er, at dialogen kommer til at spille ind i regeringens plan om at reducere CO₂-udledningen med 70 procent. Så vi skal pege på det, der bliver det næste skridt på den rejse".

Klimafolkemøde for hele landet

Det betyder, at klimafolkemødet kan komme med bud på løsninger, der skubber til den strukturelle udvikling, og løsninger der legitimerer nationale beslutninger.

Middelfarts borgmester Johannes Lundsryd Jensen (S).

■ Du kan læse mere om Klimafolkemødet her: klimafolkemoede.middelfart.dk

Middelfart Kommune har tre gange tidligere afholdt klimafolkemødet for kommunens borgere, men i år udvides klimafolkemødet ved Lillebælt til en national begivenhed, og man regner med, at 10.000-15.000 personer vil deltage.

"Et klimafolkemøde, som det vi arrangerer, er et godt kontaktpunkt til civilsamfundet, hvor borgere, virksomheder og organisationer kan sætte scenen. I år bliver det en national begivenhed, og vi har aftaler med en række centrale aktører, som med deres viden og netværk, kan være med til at sætte klimaløsninger på dagsordenen", siger Johannes Lundsfryd Jensen.

Borgmesteren mener, at vi har en tendens til at tænke, at det måske ikke batter ret meget, hvis vi hjemme i privaten kan spare lidt. Men hvis erfaringerne kan bruges i Vejle, på Frederiksberg og i andre kommune og i andre lande, så sker der lige pludselig noget i det helt store klimaregnskab. På den måde kan selv små besparelser på klimaaftrykket få global effekt.

Lær af eksperimenter

"Vi kender ikke alle løsningerne på de udfordringer, vi har. Derfor er vi nødt til at eksperimentere og lære af eksperimenterne. Noget fungerer godt, og andet fungerer ikke så godt, men hvis

vi deler de løsninger, der fungerer, kan vi lære af hinanden", siger Johannes Lundsfryd Jensen.

Middelfart Kommune har status som Klimakommune Plus. Det betyder, at kommunen arbejder med at nedsætte CO₂-aftrykket, bl.a. er energiforbruget i alle kommunens bygninger nedsat med 50 procent, og energien til gadebelysningen reduceret med 75 procent. Ligeså har Middelfart Kommune et stort klimatilpasningsprojekt, der leder regnvand uden om kloakkerne.

Du kan læse om Klimakommune Plus på Danmarks Naturfredningsforenings hjemmeside: dn.dk.

Klimafolkemødet i Middelfart finder sted 27.- 29. august 2020.

En række væsentlige aktører bakker op om klimafolkemødet og hjælper med at forme folkemødet. Det er erhvervsfolk, direktører, professorer og fagprofessionelle, som alle på hvert deres felt har en indgående viden og berøring med den grønne omstilling. Aktørerne er blandt andet DI, Landbrug & Fødevarer, Coop, Dansk Fjernvarme, Danske Vandværker, DANVA og Tænketanken Concito med Connie Hedegaard i spidsen.

Ligeså deltager klimaminister Dan Jørgensen i klimafolkemødet.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Adobe Stock

Hedensted er det seneste nye medlem i vandrådetsfamilien

Den 22. januar stiftedes vandrådet i Hedensted Kommune. 36 ud af 47 vandværker var mødt op og bidrog til at beslutte, hvilke emner, vandrådet vil arbejde med i den kommende tid.

En arbejdsgruppe på 10 personer har de seneste års tid arbejdet med at gøre klar til den stiftende generalforsamling for Hedensted Vandråd. Arbejdet kulminerede i slutningen af januar og følger endnu et medlem til vandrådetsfamilien. Undervejs har arbejdsgruppen mødt stor opbakning fra kommunens Udvalg for Teknik, ligesom Danske Vandværker har hjulpet til med gode råd.

Hidtil har Hedensted Kommune inviteret vandværkerne til møde en gang om året for at besvare de spørgsmål, som kommunen typisk får fra vandværkerne. Det var også på dette møde, at kommunen har opfordret til, at der blev dannet et vandråd, og dialog og samarbejde flytter nu over i regi af vandrådet. Men kommunen vil fortsat være engageret og optaget af at hjælpe vandværkerne med at løse de udfordringer, der kan opstå.

Efterhånden er idéen om et vandråd modnet, og der har været nogle engagerede vandværksfolk, som havde overskud til bruge tid og kræfter på at starte et vandråd. Uden kommunes opfordringer og opbakning er den nyslåede vandrådsformand, Torben Nielsen, ikke sikker på, om det var lykkedes.

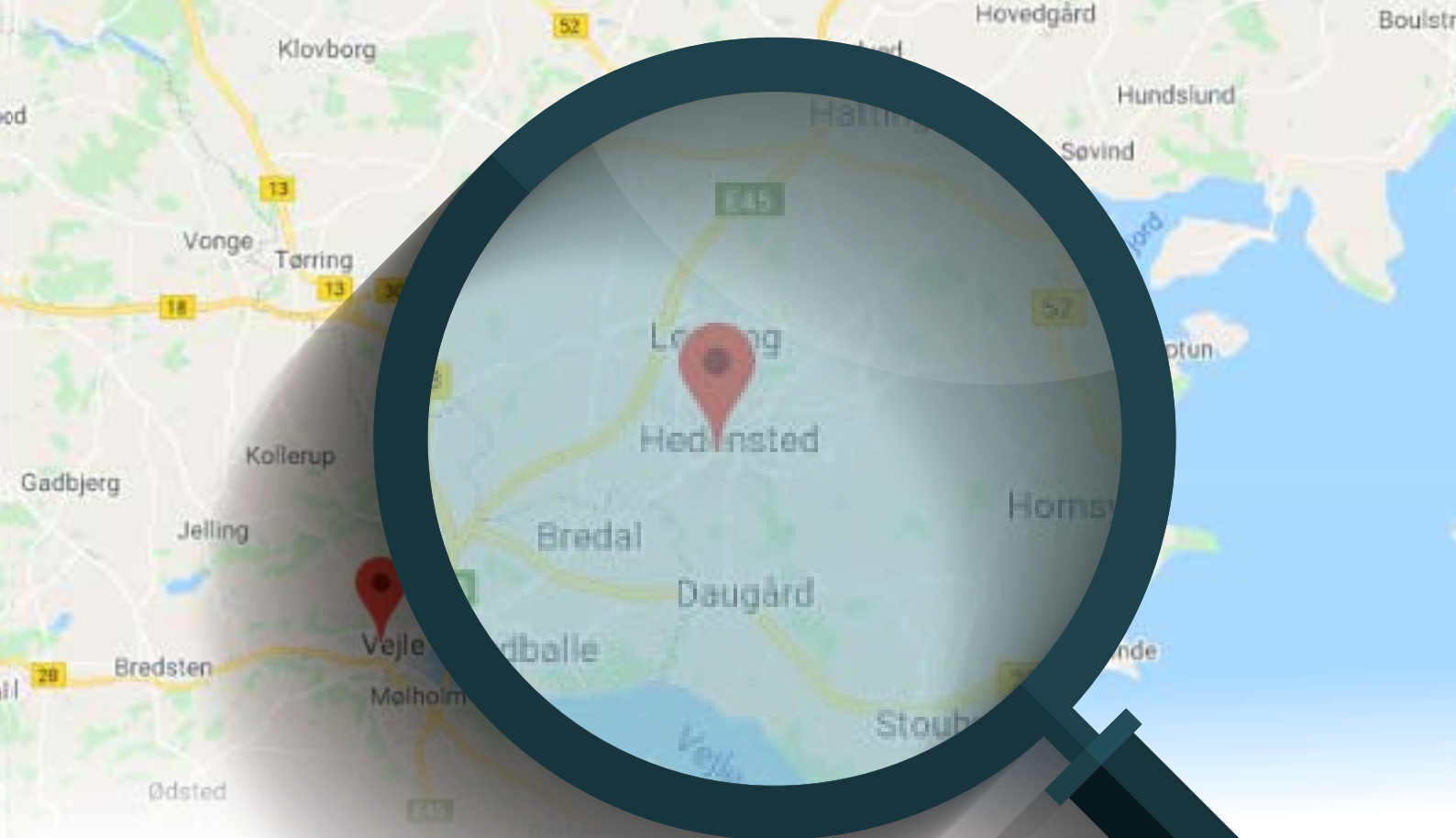
"Kommunen har stillet lokaler, kaffe og kage og personale til rådighed i opstartsarbejdet. To sagsbehandlere - Bettina Lund og Rasmus Olsen - fra kommunens afdeling for Natur, Vand og Vej har været næsten lige så engagerede, som os selv. De har deltaget i planlægningen af den stiftende generalforsamling og har budt ind med hjælp til papirarbejdet og vandrådets vedtægter, ligesom de har skrevet og udsendt referaterne. Det har været en helt uvurderlig hjælp for os," siger Torben Nielsen og fortsætter:

"Vi har rettet lidt i den skabelon til vandrådsvedtægter, som Danske Vandværker stiller til rådighed, så det hele passer lidt bedre til den måde, vi vil være vandråd på. Det er ændringer som elektronisk indkaldelse til generalforsamlingen - vi synes, det er mest tidssvarende. Vi har også ændret på datoen for, hvornår indkomne forslag skal være vandrådets bestyrelse i hænde. For vi vil vældig gerne kunne sende nye forslag ud sammen med indkaldelsen, så folk har mulighed for at forholde sig til dem, inden de møder op til en generalforsamling".

Oplæg og inspiration

Inden selve generalforsamlingen gik i gang, var der korte oplæg. Peter Hovmøller fortalte om erfaringerne fra arbejdet i Horsens Vandråd, og fra Region Midt kom formand Niels Chr. Ravn og satte fokus på de aktuelle emner, som vandværkerne står med for tiden i forhold til sprøjtefri BNBO'er og grundvandsbeskyttelse.

På danskevv.dk > Vandråd kan du på et kort se alle vandråd. Herfra kan du logge dig ind på Min Side – Selvbetjening, hvor du kan se kontaktpersoner og dokumenter i det vandråd, du hører til og i alle andre vandråd.

På den stiftende generalforsamling var der en god stemning, og grin og seriøsitet supplerede hinanden godt. Peter Hovmøller assisterede i rollen som dirigent og styrede generalforsamlingen med fast hånd. Alt i alt var der stor interesse for at overvære, at det nye "familiemedlem" kom godt fra start.

Fælles beredskabsplan står for tur

Nu står en fælles beredskabsplan for tur, for det var dét, deltagerne på den stiftende generalforsamling valgte som vandrådets første store projekt.

Der bliver tale om en overordnet beredskabsplan, som skal gælde for alle vandværkerne i Hedensted Kommune. Planen skal have underkapitler, der bliver tilpasset det enkelte vandværk. "På Ølholm Vandværk, hvor jeg er

bestyrelsesmedlem, leverer vi vand til plejehjem, skoler, daginstitutioner og dagplejemødre, landmænd med dyr og fabrikker. Derfor skal vi have et kapitel med kontaktoplysninger på alle institutioner og virksomheder, så vi kan kontakte dem i kritiske situationer", siger Torben Nielsen.

Der er flere forslag i idékassen, som vandrådet i Hedensted vil tage fat i senere.

Bestyrelsen i Hedensted Vandråd

Bestyrelsesformand:
Torben Nielsen, Ølholm Vandværk

Næstformand:
David Stenvang, Ølsted Vandværk

Kasserer: Palle B. Hansen,
Løsning Vandværk

Sekretær: Thorkild Sommer

Bestyrelsesmedlem:
Gunnar Olsen, Daugård Vandværk

Suppleant:
K.G. Hess Bruhn, Hesselballe Vandværk

Revisor: Jens Frederiksen,
Ølholm Vandværk

Revisorsuppleant:
Ulla Pia Geertsen, Hedensted Vandværk

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Sjællandske Medier

Samarbejde gør livet nemmere for ni bestyrelser

Ni vandværker i Hillerød har i fællesskab etableret et vandværkskontor med to ansatte, som tager sig af administrative opgaver. Når bestyrelserne ikke længere skal bogføre og sætte sig ind i detaljerne i årsregnskabsloven og persondataloven, frigiver det tid til, at de kan koncentrere sig om bestyrelsesarbejde og fokusere på vandværkernes udvikling. Samtidig kan samarbejdet betyde, at mindre vandværker lader være med at aflevere nøglen til en større forsyning.

Vi drikker frisk vand direkte fra hanen og bruger det i madlavningen. Drikkevand er vigtigt, og derfor har myndigheder inden for de seneste år stillet stadigt flere krav til vandværkernes arbejde.

Selvom kravene kan have sin berettigelse, kan det stadigvæk være omstænd-

ligt, når man som bestyrelsesmedlem på et vandværk ofte skal sætte sig ind i nye, komplekse regler.

"Vandværker helt ned til ganske få forbrugere skal leve op til regler om vandanalyser, indberetning og årsregnskabsloven. Og hvis små vandværker

føler sig overbebyrdede, og de mange krav gør det sværere at rekruttere yngre til bestyrelsen, så risikerer vi, at de afleverer nøglerne til en større forsyning. Og det bør vi undgå, fordi det jo er vigtigt, at vi har en decentral vandforsyning", siger Ole Hansen, som er formand for det nye vandværkssamarbejde.

To administrative medarbejdere

Ni vandværker i Hillerød har fundet en løsning på problemet med de mange krav og administrative opgaver. De har for nylig oprettet et kontor med to deltidsansatte, der aflæser målere, udsender vandregninger, lægger budgetter, sender takstblade til kommunen, bogfører m.m.

I bestyrelsen for Vandværkskontoret er fra venstre Jeanette Olsen, Erling Nielsen og Ole Hansen, som også er driftsleder på Ullerød Vandværk.

Danske Vandværket har udarbejdet en skabelon til vedtægter for et selskab stiftet af almene vandforsyninger. Hent skabelonen på danskevv.dk >

Viden om > Samarbejde og sammenlægning

Det kan lade sig gøre, fordi vandværkerne har betalt et indskud på 20 kr. pr. måler, og de i alt 120.000 kroner er gået til at etablere et kontor på Ullerød Vandværk med møbler, internetkabler og andre ting, man har brug for på et kontor. De ansattes løn finansieres ved, at vandværkerne betaler forud for de antal timer, som skal bruges på administrative opgaver.

Samarbejde blev stablet på benene

Samarbejdet om de administrative opgaver er stablet på benene ved hjælp af sparring og rådgivning fra sekretariatet i Danske Vandværker. De ni vandværker

har i fællesskab fundet frem til formen på samarbejdet, som skal være et a.m.b.a.

"Når bestyrelserne ikke længere skal tage sig af de administrative opgaver, kan de hæve sig op i helikopterperspektivet og kigge på, hvordan de strategisk vil arbejde med vandkvalitet og forsyningen af vand", siger Ole Hansen, som håber, at de med samarbejdet undgår, at de små vandværker afleverer nøglerne.

"Det er vigtigt, at vi har en decentral vandforsyning, og her spiller de små vandværker en vigtig rolle".

Det er første gang, at Danske Vandværker er med til at stable en organisation

som vandværkskontoret på benene, men Mette Oht Klitgaard, der er faglig chef i Danske Vandværker, håber, at der kommer flere til.

"Idéen fra vores side er at lave en skabelon, som andre kan bruge, hvis de vil lave noget tilsvarende", siger hun.

Affugtning

Sommer og vinter

Slut med sommerens svedende rør i alle vandværker

Slut med vinterens høje luftfugtighed og kondens på vægge og lofter i vandværker med åbne filterbassiner

Specialfirma for fugtstyring

Vi har installeret mere end 1200 affugtere i danske vandværker

FUGT KONTROL

....vi sikrer dine værdier

Charlottevej 2 · 4270 Høng · Tlf. 5885 1008
e-mail: info@fugtkontrol.dk · www.fugtkontrol.dk

Affugtning · Befugtning · Fugtstyring · Klimaanlæg

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Adobe Stock

Medlemmernes engagement lader vente på sig

Tænk tanken Demokratisk Erhverv har gennemført en stor undersøgelse af demokratiet i demokratiske virksomheder og foreninger.

Rapporten konkluderer, at mens størstedelen af de demokratiske virksomheder og foreninger har øget indsatsen for at engagere medlemmerne, kniber det med at få medlemmerne til at engagere sig. Det skyldes, at danskerne typisk ikke er klar over, at de er medejere af deres forsikringsselskab eller vandværk, og dermed heller ikke bruger deres stemme og mening til at bidrage til virksomhedens og foreningens succes.

”Det tager tid at få medlemmerne til at blive engagerede, og sektoren er først lige begyndt. Vores vurdering er, at virksomhederne skal blive bedre til at inddrage medlemmerne forskelligt. Ikke alle er vant til alenlange møder i repræsentantskaber og lignende fora”, siger Andreas Pinstrup Jørgensen, direktør i Tænk tanken Demokratisk Erhverv.

Rapporten giver et samlet overblik over medlemsarbejdet i de danske demokratiske virksomheder og foreninger og bidrager med inspiration til, hvordan demokratiske virksomheder og foreninger kan blive rustet til at inddrage medlemmer og udvikle medlemsarbejdet og -demokratiet.

Medlemmer skal inddrages forskelligt

Rapporten peger på, at medlemmer er forskellige, og at de bør involveres i medlemsarbejdet på forskellige måder. Nogle mennesker bliver motiveret af socialt samvær, og andre motiveres af traditionelle foreningsstrukturer, nogle engagerer sig i en sag og vil være en del af en bevægelse, og nogle vil primært engagere sig, hvis man kan vinde en præmie.

Rapporten peger på fire medlemstyper, og hvad der kendetegner dem, samt hvordan disse typer kan involveres. Det fremgår af illustrationen herover.

Der skal være noget på spil

Rapporten blev præsenteret på en konference i starten af februar, hvor der var bred enighed om, at der skal være noget på spil for det enkelte medlem, hvis medlemmer skal engagere sig og blive aktive i demokratiet. Som forbruger skal man kunne se, at man kan være med til at rykke ved en større samfundsmæssig dagsorden. Det kan f.eks. ske ved at være med til at sikre bæredygtige investeringer, når vi taler realkredit, eller måske være med til at sætte skub i den grønne dagsorden, når vi taler pesticider i grundvandet.

Men hvordan styrker man så medlemsdemokratiet i demokratiske virksomheder, så medlemmerne føler sig hørt?

Flere fremhævede behovet for at styrke den generelle medlemskommunikation, men også at inddrage medlemmerne gennem fysiske dialogmøder, hvor man kan have åbne og kritiske drøftelser mellem medlemmer, ansatte og de politisk valgte i demokratiske virksomheder og foreninger.

Det har Susan Münster, direktør i Danske Vandværker, blandt andre erfaringer med. Danske Vandværker har arbejdet med nye former for medlemsinddragelse, f.eks. webinarer og dialogfora på foreningens hjemmeside. Men hun understreger, at man også kan arbejde med at målrette sin kommunikation og involvere de unge, som vandværksforeningen gjorde på folkemødet på Bornholm.

“Det hjælper jo ikke, vi gerne vil fortælle, hvorfor forbrugere er vigtige, når så de unge spørger: Jamen, hvordan finder man ud af, om et vandværk er forbrugerejet?“, siger Susan Münster med et glimt i øjet.

Vi skal altså blive meget bedre til at sikre en bred dialog, der involverer både unge og ældre og sikrer dem en reel indflydelse i vores foreninger. Hos vandværkerne kan det f.eks. være en debat om, hvordan vi sikrer et sundt miljø og rent drikkevand i fremtiden, eller hvordan vi sikrer energieffektive forsyninger.

Fakta om rapporten

Rapporten “Medlemsdemokrati i demokratiske virksomheder” er udarbejdet af Tænketanken Demokratisk Erhverv, som er dannet af en række demokratiske virksomheder og foreninger. Danske Vandværker, Forenet Kredit, LB Forsikring og Coop har støttet tilblivelsen af rapporten.

Formålet med Tænketanken Demokratisk Erhverv er at arbejde for at fremme erhvervsdemokratiet i Danmark som vidensaktør, debattør og samlende platform.

På demokratiskerhverv.dk kan du hente rapporten “Medlemsdemokrati i demokratiske virksomheder”.

Den tillidsbaserede medlemstype

Det tillidsbaserede medlem observerer, lytter og handler, og er karakteriseret ved sin grundlæggende idealistiske og tillidsbaserede tilgang til organisationen. Der er fokus på værdibaserede budskaber og pligten til at tage ansvar. Kommunikationen foregår bedst gennem fysiske breve eller direkte e-mails.

Demokratisk deltagelse

Det tillidsbaserede medlem holder af den traditionelle foreningsstruktur, hvor der er en dagsorden og faste rammer for medlemsmøderne. Medlemmet stemmer typisk til valg enten digitalt eller fysisk og er tilbøjelig til at deltage i fagrelevante oplysningsarrangementer. Hjælper gerne til arrangementer og lignende.

Den forbrugsorienterede medlemstype

Det forbrugsorienterede medlem har fokus på varetagelse af personlige interesser, rettigheder og fordele og skræddersyede rabatter og forbrugsmuligheder tiltrækker særligt medlemstypen. Medlemmet kontaktes bedst digitalt, gerne gennem sociale medier.

Demokratisk deltagelse

Medlemstypen er tilbøjelig til at deltage i (anonyme) internetfora om emner af interesse og i lokale og nationale aktiviteter med klart underholdningspotentialer. Forbrugeren er typen, der kontakter myndigheder og presse ved indignation og involverer sig frivilligt, hvis der er en klar personlig gevinst.

Den selskabelige medlemstype

Det selskabelige medlem bliver motiveret af det nære og sociale samvær, politiske diskussioner i en lokal klub, gruppe eller bestyrelse. Kommunikationen fra virksomheden til medlemmet foregår ofte gennem fysiske breve eller direkte e-mails.

Demokratisk deltagelse

Den selskabelige medlemstype holder af den traditionelle foreningsstruktur, hvor der er en dagsorden og faste rammer for medlemsmøderne. Medlemmet stemmer typisk til valg ved fremsendelse af valgkort enten digitalt eller fysisk, og lokale, sociale aktiviteter med fysisk fremmøde tiltrækker typen. Involverer sig gerne frivilligt.

Den informerede medlemstype

Det informerede medlem er stærkt interesseret og videndrevet og er en type, som ikke bare vil høres, men ønsker at se direkte handling. Der er fokus på værdibaserede budskaber, gerne udformet som kampagner, der taler ind i det informerede medlems ønske om at gøre en forskel. Kommunikationen til medlemmet foregår ofte digitalt, gerne gennem sociale medier.

Demokratisk deltagelse

Den informerede medlemstype foretrækker en uformel foreningsstruktur, uden faste rammer for medlemsmøder, men ønsker gerne at være en del af en bevægelse. Medlemmet er tilbøjeligt til at deltage i demonstrationer og happenings for værdibaserede områder og er villig til at lægge mange timer over en kortere periode, hvis dette giver en reel medindflydelse. Tilbøjelig til at bære symboler for bestemte sager.

- ✓ Ideoplæg
- ✓ Skitseprojekt
- ✓ Myndighedshåndtering
- ✓ Design og detailprojektering
- ✓ Systemleverance
- ✓ Anlægsrenovering
- ✓ Service og driftsaftaler
- ✓ Maskinudrustning
- ✓ Montage og service
- ✓ EI og SRO

GEOENERGI

SYNERGI MELLEM FORSYNINGER

ATES A/S projekterer og etablerer jord- og grundvandsbaserede geoenergianlæg med respekt for og i synergi med omkringliggende interesser.

Synergi mellem forsyningsbrancher er en nøgle i den grønne omstilling og til sikring af fremtidens grundvandsbaserede drikkevandsforsyning.

ATES A/S bidrager fra ide til idriftsatte geoenergianlæg.

Michael Drewsens Vej 23 / 8270 Højbjerg
Fruebjergvej 2 / 2100 København Ø

www.ates.dk lhj@ates.dk

+45 8744 1055 / +45 3032 5125

NordicSub

Undervandsinspektioner med ROV & DIVING

Fordele med ROV

- **Sikkerhed:** Reducerer risici ved at erstatte behovet for en dykker i vandet
- **Kvalitet:** Udførlige rapporter og dokumentation i form af billed- og videomateriale af høj kvalitet
- **Streaming i realtid:** Over hele verden kan kunden følge undervandsinspektionen på en tilkoblet skærm
- **Prisbillig:** ROV-inspektioner er billigere end dykkeroperationer, som er underlagt omfattende sikkerhedsprocedurer og -krav

Gå i dybden med NordicSub

ROV-teknologien (Remotely Operated Vehicle) gør det muligt at inspicere havet eller et ferskvandsområde uden at sende en dykker i vandet. Arbejdet på store dybder kan dermed udføres uden en begrænset dykningstid. Det løfter sikkerheden til helt nye højder.

Ekspertise under vand

Når du vælger NordicSub, får du en ROV-pilot med ombord, der som erhvervsdykker har erfaring med at orientere sig under vandet og tage bestik af en given opgave on location. Vores ROV'er er udstyret med lys og video til opsamling af data og kan derudover styres med sonar, GPS, DVL og autonom navigation. NordicSub udfører inspektion og rengøring af vandreservoirs samt alle former for tanke i hele landet. Med inspektionen følger rapport og video/billede materiale af høj kvalitet. Inspektionen kan følges direkte fra en tilkoblet skærm fra hvor som helst i verden.

Kontakt 4142 0901 • jesper@nordicsub.dk

Af Mette Oth Klitgaard, faglig chef
Foto: Adobe Stock

Hold dig
opdateret på
danskevv.dk

Cyberprojekt

skal styrke it-sikkerheden på vandværker

Danske Vandværker deltager i et nyt dansk udviklingsprojekt, som skal overvåge datastrømme i vandværkers it-systemer og forhindre cyberangreb. Projektet har navnet "Samarbejdende Cybersikkerhed".

Overvågningsløsningen kobles op på en elektronisk beredskabsplan, der sender en alarm, hvis der konstateres afvigelser i datastrømme, ligesom løsningen informerer brugerne om foranstaltninger, de skal sætte i værk ved fjendtlig indtrængen i it-systemerne. Projektet indeholder også undervisning i it-sikkerhed.

Projektets deltagere er Danske Vandværker, GTS-instituttet DBI og to IT-virksomheder Derant og Halfspace, som begge arbejder med bl.a. cybersikkerhed og analyse af Big Data. Den samlede løsning, der skal hjælpe danske vandværker og andre små og mellemstore virksomheder mod cyberangreb, er støttet af Industriens Fond.

Stor mulighed for os

"Det er alletiders mulighed for os, at vi med dette udviklingsprojekt kan styrke vores medlemmers

muligheder for at håndtere cybersikkerhed, som er både et svært og dyrt område at give sig i kast med. Det er spændende, at vi i vandværkernes brancheorganisation skal være med til at udvikle en cybersikkerhedsløsning, som efterfølgende kan gavne i andre brancher, der også har en overvægt af små og mellemstore virksomheder", siger Susan Münster, direktør i Danske Vandværker og fortsætter:

"Projektet, der løber i 2 år, har noget at byde på for både de helt små og de store vandværker, fordi det hjælper med at opdage fjendtlige angreb på vandværkets administrative systemer og SRO-systemer. Samtidig indgår der i projektet uddannelse i it-sikkerhed og en elektronisk beredskabsplan, der informerer vandværket om, hvad det bør gøre, hvis det er under cyberangreb".

Balancegang at bevare skattefriheden

Hvis et vandværk løser opgaver for et andet vandværk, vil det i de fleste tilfælde udløse skattepligt.

Se skattereglerne i forhold til sideordnede aktiviteter på danskevv.dk

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Frank Cilius

Mød en regionsformand

1: Hvilket resultat, som du har været med til at skabe, er du mest stolt af?

De bedste resultater skabes, når alle bidrager med input, og det var da også i samarbejde med sekretariatet og kollegerne i regionsbestyrelsen, at vi arrangerede, at Miljøstyrelsen kom på besøg.

Medarbejderne i Miljøstyrelsen besøgte to forskellige vandværker på Fyn, og de så forskellen på åbne filtre og trykfiltre, og på et stort og et lille vandværk. Miljøstyrelsen så også vandets vej fra boring til det sted på vandværket, hvor drikkevandet pumpes ud til forbrugerne, og de spurgte nysgerrigt ind til forskellige problemstillinger og processer.

Jeg havde en rigtig god oplevelse af besøget og er glad for, at Miljøstyrelsen tog sig tid til at få et indblik i, hvordan et vandværk ser ud, og hvilke udfordringer vi har.

Nogle af dem havde ikke set et vandværk før, og det gør blot besøget endnu mere vigtigt. Når de kommer tilbage til kontoret, kan de bruge den viden, de fik, i deres daglige arbejde med at udmønte lovgivningen og udstikke retningslinjer på drikkevandsområdet. Vi tilbød Miljøstyrelsen, at de kunne komme tilbage en anden gang, hvis de skulle få behov for det.

2: Hvad rører sig lige nu i din region: Hvad er medlemmerne optaget af, og hvordan hjælper I dem?

Nødforsyninger er noget, som fynske vandværksfolk taler meget om, når vi mødes på vandrådsmøder og område-møder.

På grund af skærpede krav fra myndighederne og tilfælde med forureninger, er vandværker blevet opmærksomme på vigtigheden af nødforsyninger fra et eller flere nabovandværker, som kan opretholde vandforsyningen. Samtidig hører jeg, at forbrugerne vægter forsyningssikkerhed højt og gerne vil betale ekstra for ikke at undvære rent vand.

Jeg opfordrer løbende vandværker til, at de samarbejder med nabovandværkerne og etablerer nødforsyninger mellem hinanden for at sikre, at forbrugerne har rent vand i hanen.

3: Hvilke store udfordringer er der i din region?

Myndighederne ændrer ofte lovgivningen og reglerne, så man skal virkelig følge godt med i, hvordan reglerne er. Analyseområdet ændrer sig hurtigt, ofte med

kort varsel. Et eksempel er, at Miljøstyrelsen i 2019 ændrede grænseværdien for CTA 2 gange, så den nu er 0,1 mikrogram/L.

Samtidig oplever jeg, at fynske kommuner tolker love og regler på forskellige måder. Det kan dreje sig om regler for boligenheder, BNBO'er, jordkøb. Når vandværkerne skal følge forskellige tolkninger af reglerne, kan det være svært at hjælpe hinanden og dele erfaringer.

4: Hvordan mener du, at Danske Vandværker kan være med til at løse den udfordring?

Det er vigtigt at beskytte grundvandet, så vi kan sikre godt vand til forbrugere. Alle, heriblandt forbrugere og vandværker, skal være med til at sikre grundvandet, så vi også har rent vand i fremtiden. I den forbindelse er rigtig godt, at vi har et stærkt sekretariat i Solrød, som for nylig er blevet forstærket med en ansat, der også rådgiver om grundvandsbeskyttelse.

Bent Lollesgaard

Formand i Region Fyn

Formand for Brobyværk
Andelsvandværk

Indtrådt i landsbestyrelsen
i april 2017

Orientering fra landsbestyrelsen

Landsbestyrelsen holdt årets første møde 8. februar 2020, hvor en del spændende emner var på dagsordenen.

Honorar og tilskud 2021

Landsbestyrelsen godkendte honorarer og regionstilskud for 2021. Der sker ikke den store ændring i beløbet ud over en almindelig regulering efter nettoprisindekset. Gældende honorarer kan findes på danskevv.dk > Om os > Foreningen i tal

Desuden besluttede landsbestyrelsen, at projektdeltagere i forbindelse med foreningens nye strategi (minus landsformanden og sekretariatets medarbejdere) modtager honorar svarende til et udvalgsmedlem for mødedeltagelse, da opgaven har et større omfang end først forventet.

Evaluering af landsbestyrelsen

Én gang om året evaluerer landsbestyrelsen sig selv med udgangspunkt i "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde". Evalueringen tog udgangspunkt i det udfyldte dokument fra sidste år, og ændringer blev foretaget. Landsbestyrelsen nåede ikke at afprøve kompetenceværktøjet, men vil prøve det af i 2020. Se evalueringsdokumentet på danskevv.dk > Om os > Organisation > Landsbestyrelsen

Årsfakturering via betalingsservice

Den eneste måde, Danske Vandværkers medlemmer kan modtage deres

årsfakturering på, er via mail, og sådan skal det blive ved med at være. Et flertal i landsbestyrelsen besluttede, at da det kun er én årlig faktura, vandværket kan betale via betalingsservice, er det administrativt for dyrt og besværligt at ændre på det.

Udbringning af spildevandsslam

Et vandværk har udtrykt bekymring over, at der spredes spildevandsslam i vandværkets indvindingsområde. Udbringning af spildevandsslam til jordbrugsformål er reguleret via "Slambekendtgørelsen". Foreningen vil i nærmeste fremtid tage kontakt til DANVA for en nærmere drøftelse af, hvordan de to foreninger kan samarbejde om at få indført et forbud mod udbringning af spildevandsslam.

Deltagelse i Danmarks Første Andelsdag og andre folkemøder

Landsbestyrelsen bakker op om, at foreningen deltager i Danmarks Første Andelsdag 29. august 2020, som Tænketanken Demokratisk Erhverv har taget initiativ til. Foreløbig er dagen planlagt til at foregå syv forskellige steder rundt om i landet: Århus, Odense, Aalborg, Silkeborg, Randers, Holbæk, Helsingør, Lejre og Odsherred. Det er en oplagt mulighed for nogle foreningens

medlemmer til at holde åbent hus og på den måde synliggøre de forbrugerejede vandværker og det danske drikkevand.

Mange steder rundt om i Danmark skyder der folkemøder op, og det er også en god anledning til at sætte spot på det danske drikkevand og forbrugereje. Både Danske Vandværkers regioner og sekretariatet vil være at finde på flere af disse folkemøder, som løbende vil blive annonceret i vores nyhedsbrev.

Ny strategi for Danske Vandværker

Arbejdet med foreningens nye strategi følger tidsplanen, og i analysefasen indgår blandt andet dialogmøder rundt om i landet, hvor der søges inspiration til initiativer og fokusområder. Der er særligt fokus på forbrugereje og medlemsdemokrati i fremtiden og på, hvordan FN's Verdensmål kan inspirere og hjælpe med at sætte retning. Sidst på foråret følger arbejdet med at identificere de indsatsområder, som den nye strategi skal forholde sig til. Det skal repræsentantskabet arbejde med på deres strategi seminar i juni.

Digital underskrift af årsrapport

Indtil nu har landsbestyrelsen underskrevet foreningens årsrapport på papir. Det bliver der nu ændret på, idet landsbestyrelsen besluttede, at årsrapporten fremover skal underskrives digitalt.

Honorar og
tilskud 2021

Evaluering af
landsbestyrelsen

Årsfakturering

Udbringning af
spildevandsslam

Folkemøder

Kan jeres regnskab holde vand?

Med over **20 års erfaring** i administrationen af private vandværker, sørger vi også for, at jeres regnskab holder vand.

Vi hjælper jer med alle opgaver inden for:
Bogføring | Indberetninger til skat | Årsregnskab
| Aconto- og årsafregninger | Flytteopgørelser |
Kontrol af indbetalinger | Udsendelse af rykkere |
Betalning af regninger.

Kontakt **Agrovis Vandværksadministration**,
hvis I ønsker et tilbud på jeres regnskab:

Britta Engholm Nielsen
E: bhn@agrovi.dk
T: 24 75 39 83

Dora Hansen
E: doh@agrovi.dk
T: 21 18 92 14

T: 48 22 52 00 | W: agrovi.dk

Agrovi

FR. DAHLGAARD AS VANDVÆRKSINDUSTRI

- Rådgivning
- Projektering
- Tilstandsrapport
- Totalentreprise
- Fagentreprise
- Nybygning
- Renovering
- Service og vedligehold
- Rengøring af rentvandstanke
- Udlejning af UV anlæg
- Certificerede rustfrie svejsere
- Certificerede PE svejsere
- Eget maskinværksted

TLF: 5943 0230
post@dahlgaard.dk
www.dahlgaard.dk

GRUNDVAND TIL DRIKKEVAND

Persondata Workshop

 30. marts, 31. marts og 1. april

Overholder I reglerne om behandling af persondata? Deltag i workshoppen og få en gennemgang af reglerne og arbejd med skabeloner med udgangspunkt i dit eget vandværk.

Persondataforordningens hovedformål er at beskytte forbrugerne og de oplysninger, som I registrerer, indsamler og opbevarer om dem. Med de nye regler om persondata følger en del nye krav til, hvordan I behandler oplysninger om jeres forbrugere.

HR: Rekruttering og personalejura

 14. april 2020 kl. 17:30–21:30

Vil du vide mere om de basale regler indenfor personalejura, ansættelseskontrakter og rekruttering, så er dette kursus noget for dig.

Hvad sker der, hvis en ansat bliver langtidssygemeldt? Og hvordan laver man den gode ansættelseskontrakt? Hvilke regler gælder, hvis man er nødt til at opsig en medarbejder? De basale personalejuridiske aspekter og regler er gode at kende, så du undgår unødige problemer.

Præsentationsteknik

 4. maj 2020 kl. 10:00–14:30

Vil du blive bedre til at fremføre en overbevisende præsentation foran en forsamling og samtidig få nogle fif til at være en god mødeleder?

På kurset lærer du at strukturere din præsentation, så dit budskab står klart og tydeligt for tilhørerne.

Du får gode råd til at fremføre din præsentation med ro og nærvær, samtidig med at du er overbevisende og selvsikker i fremtoning. Du får også opskriften på at være en god mødeleder og fif til at håndtere spørgsmål og afbrydelser på en konstruktiv måde.

Supplerende kurser, der giver dig en supplerende viden.

Videregående - heldagskurser til dig, der godt vil lidt dybere ind et emne.

Lovpligtige kurser, som loven foreskriver, man skal have.

Anbefalede kurser med relevant viden, når man har med vandværk at gøre.

Netværksmøder		Dato 	Region	Sted 	Hvem
Netværk for administrative ansatte		21. april	Syddjylland	Kryb i Ly Kro	
Netværk for administrative ansatte		22. april	Nordjylland	Rold Storkro	
Netværk for administrative ansatte		28. april	Sjælland	Hotel Comwell Køge Strand	
Ledernetværk		4. maj	Fyn	Frederik VI's Hotel	

Vandrådsmøder		Dato 	Region	Sted 	
Regionsvandrådsmøde		12. maj	Syddjylland	Agerskov Kro og Hotel	

Administration		Dato 	Region	Sted 	Hvem
HR: Rekruttering og personalejura		14. april	Sjælland	Hotel Comwell Køge Strand	
HR: Rekruttering og personalejura		21. april	Syddjylland	Agerskov Kro og Hotel	
HR: Rekruttering og personalejura		22. april	Midtjylland	Laasby Kro	

Bestyrelse		Dato 	Region	Sted 	Hvem
Persondata Workshop		30. marts	Sjælland	Ringsted Kongrescenter	
Persondata Workshop		31. marts	Syddjylland	Kryb i Ly Kro	
Persondata Workshop		1. april	Nordjylland	Hotel Pinenhus	
Præsentationsteknik		4. maj	Sjælland	Ringsted Kongrescenter	
Præsentationsteknik		5. maj	Midtjylland	Laasby Kro	
Bestyrelsens ansvar og opgaver		25. maj	Syddjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Ny i bestyrelsen	 	2. juni		Webinar	
Bestyrelsens ansvar og opgaver		25. maj	Sjælland	Hotel Falster	
Bestyrelsens ansvar og opgaver		2. juni	Nordjylland	Rold Storkro	
Bestyrelsens ansvar og opgaver		3. juni	Fyn	Dalum Landbrugsskole	
Bestyrelsens ansvar og opgaver		4. juni	Midtjylland	Auning Kro	

Drift og hygiejne		Dato 	Region	Sted 	Hvem
Driftskursus		28. april	Sjælland	Hotel Strandparken	
Driftskursus	 	28. april	Sjælland	Hotel Strandparken	
Driftskursus		5. maj	Midtjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Driftskursus	 	5. maj	Midtjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Hygiejnekursus		13. maj	Sjælland	Hotel Strandparken	
Håndværker hygiejnekursus		13. maj	Sjælland	Hotel Strandparken	
Hygiejnekursus	 	14. maj	Sjælland	Hotel Strandparken	
Grundlæggende vandforsyning		14. maj	Syddjylland	Hotel Harmonien	
Grundlæggende vandforsyning		19. maj	Sjælland	FrederiksborgCentret	
Grundlæggende vandforsyning		20. maj	Fyn	Fjelsted Skov Hotel & Konference	
Grundlæggende vandforsyning		26. maj	Midtjylland	Auning Kro	
Driftskursus opfølgende		26. maj	Sjælland	Hotel Strandparken	
Grundlæggende vandforsyning		27. maj	Nordjylland	Hotel Pinenhus	
Hygiejnekursus		3. juni	Syddjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Håndværker hygiejnekursus		3. juni	Syddjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Hygiejnekursus	 	4. juni	Syddjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Vandanalyser: Analysepakker og risikovurdering		8. juni	Sjælland	Hotel Comwell Køge Strand	
Vandanalyser: Analysepakker og risikovurdering		10. juni	Nordjylland	Rold Storkro	
Vandanalyser: Analysepakker og risikovurdering		10. juni	Syddjylland	Hotel Harmonien	

* Der tages forbehold for ændringer.

PUMPELØSNINGER

DER REDUCERER ELFORRUGET OG DERMED KLIMAAFTRYKKET

Pumper står for
10 % af verdens
elforbrug

Driftssikre, effektive
pumpeløsninger
sikrer mindst muligt
klimaaftryk

Siden 2008 har
Grundfos sparet 30 %
strøm på fabrikkerne
samtidig med, at
produktionen er
øget

6 CLEAN WATER
AND SANITATION

13 CLIMATE
ACTION

**I 2025 vil Grundfos have halveret
virksomhedens vandforbrug og
CO2-udledning**

be
think
innovate

GRUNDFOS

Mød op til generalforsamling i din region

Din mening tæller

Snart er det tid for generalforsamlingen i din region – sæt derfor et stort **X i din kalender.**

Uanset om du er ny i bestyrelsen eller har været med i mange år, så tæller din mening. Alle er velkomne og kan bidrage med noget.

Derfor skal du komme og dele dine synspunkter om de udfordringer og muligheder, vi står med. Det er i dialogen mellem dig som bestyrelsesmedlem i et vandværk og medlemmerne i regionens bestyrelse, at der opstår dynamik og fremdrift. Hvis du mener, at tingene bør gøres anderledes, eller der skal være fokus på bestemte emner, så er det på generalforsamlingen, du får indflydelse.

Region Øst

Hotel Comwell Køge Strand, 4600 Køge

Region Nord

Hotel Klitrosen, 9690 Fjerritslev

Region Fyn

Fjelsted Skov Hotel & Konferenc, 5592 Ejby

Region Midt

Hotel Pejsegården, 8740 Brædstrup

Region Syd

Hotel harmonien, 6100 Haderslev

**Torsdag
2. april**

**Lørdag
4. april**

**Onsdag
22. april**

**Torsdag
23. april**

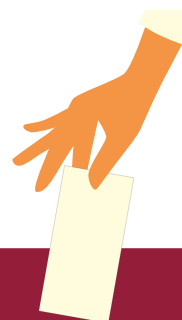

**Tirsdag
26. maj**

Hold øje med postkassen. Vi sender en indkaldelse til generalforsamlingen til dit vandværk. Her kan du bl.a. læse mere om dagsorden og vedtægtsændringer.

Der er også valg til Teknisk Forum

Det er kun driftsfolk, der er ansat på vandværker, der er medlem af Danske Vandværker, der kan vælges til Teknisk Forum.

Du kan tilmelde dig generalforsamlingen på danskevv.dk > Arrangementer

Niveaumåling

Wow! SITRANS LR100-serien – til problemfri radar niveaumåling.

Du kan registrere alt af betydning med vores procesinstrumentering.

Med et århundredes erfaring baseret på ingeniørkundskaber og innovativ udvikling præsenterer vi nu den første 2-tråds ultralyd niveaumåler og W-bånd (75 til 110 GHz) radar niveaumåler.

Fordele:

- Nem og hurtig idriftsætning med trådløs Bluetooth-teknologi
- Med en designet radar mikrochip, der registrerer selv de svageste signaler
- Nul blanking-afstand for målinger helt op til sensor
- Klar til digitalisering med HART 7.0 eller valgfri Modbus

SITRANS LR100-serien kan integreres fuldt ud i dit automatiseringssystem. Og det samme gælder for hele vores palette af produkter til procesinstrumentering, uanset om det drejer sig om komponenter til måling af flow, tryk, niveau, vejning, temperatur eller ventilstyring.

Vi tror på, at enhver succes starter med en troværdig og pålidelig måling

Selvbetjening på Min Side

På Selvbetjening – Min Side kan du finde en række oplysninger om dig selv, dit vandværk, dit vandråd m.m. Mange af oplysningerne kan du selv ændre.

Dine personlige oplysninger

Du kan se de kontaktoplysninger, vi har registreret om dig. Det er oplysninger som adresse, telefon, e-mail og hvilken funktion, du har i vandværket.

Du kan også ændre din adgangskode.

Vandværkets stamdata

Oplysninger, der vedrører dit vandværk, kan du se og rette.

Det er en god idé, at I tjekker om den mail, vi sender fakturaer til, er korrekt.

Hvis den ikke er korrekt, kan du ændre den. Så går det hele meget nemmere for både jer og os, når vi sender en faktura, når du har været på kursus eller vi opkræver kontingent.

Indberetning af centrale tal

Vi beder hvert år om tre nøgletal fra jer. I skal indberette antal forbrugere, udpumpet vandmængde og leveret vand i kubikmeter. Indberetningen er elektronisk og foregår via Min Side.

Indberetningen er kun åben i det første kvartal hvert år – det vil sige fra januar til og med 31. marts.

Som noget nyt kan du i år på frivillig basis indberette jeres energiforbrug fra den seneste årsopgørelse fra jeres varme- eller elværk. Energitalle bruger vi i det politiske arbejde med at gøre vandsektoren grønnere. Fra 2021 bliver det et krav at taste energiforbruget.

Forsikringer

Tæt på alle medlemsværker har tegnet en skræddersyet vandværksforsikring gennem den ordning, vi har med TRYG/RTM. Derfor kan I også bestille et overblik over jeres forsikringsaftaler. Det sker på Min Side – Forsikringer, og du får din police tilsendt pr. mail.

Vandposten

I kan holde styr på, hvem der modtager Vandposten. Hvis der sker udskiftning i jeres bestyrelse, kan I ændre modtagerne af Vandposten, så vi kan sende de rigtige adresser til PostNord, der omdeler medlemsmagasinet.

Vandråd og Regionsvandråd

Du kan se kontaktoplysninger på vandrådsbestyrelsen, læse referater og andre vandrådsk dokumenter. Du kan både se i dit eget vandråd og alle andre vandråd.

I menuen Regionsvandråd kan du se referater fra deres møder.

Bestyrelsesreferater

I menuen Bestyrelsesreferater finder du referater fra bestyrelsesmøder i de fem regioner Nord, Midt, Syd, Fyn og Øst.

Har du glemt dit brugernummer eller adgangskode til Min Side?

Det skal du ikke være ked af, du kan nemt få begge oplysninger tilsendt pr. mail. Brug funktionen til "Glemt brugernavn eller adgangskode" på danskvev.dk.

Når I har haft generalforsamling, er det en god idé at opdatere kontaktoplysninger m.m.

Vores drikkevand

Med et vandbehandlingsanlæg fra SILHORKO får du en drikkevandsløsning, hvor driftssikkerhed og levetid er ud over det sædvanlige.

Over 80 års erfaring i branchen medvirker til, at vi kan levere langtids-holdbare løsninger med mindst mulig ressourceforbrug og påvirkning af miljøet til kvalitetsbevidste kunder.

Man kan have tillid til, hvad vi siger – og vi tager ansvar for, hvad vi gør. Sammen sikrer vi kvaliteten af dit, mit og vores drikkevand.

FOREDRAG i AARS d. 27/3 kl. 10.00
"Reducér ressourceforbruget og gør
dit vandværk mere miljøvenligt."

SILHORKO-EUROWATER A/S

Jylland/Fyn: +45 87 93 83 00
Sjælland: +45 48 20 10 00

sales-dw.dk@silhorko.dk
www.silhorko.dk

SILHORKO
REN VANDBEHANDLING

Nye krav om indberetning af graveskader

Fra 1. januar 2020 er det blevet lovpligtigt for ledningsejere at indberette graveskader.

Der er udarbejdet en vejledning med hjælp til indberetningen. Der skal bl.a. foretages én indberetning pr. graveskade, og i indberetningen skal I angive forskellige oplysninger herunder årsagen til graveskaden, konsekvenser (f.eks. forsyningsnedbrud), samt udbedrings- og administrationsomkostninger i runde tal.

Bemærk, at indberetningen af graveskader skal ske senest i februar året efter det kalenderår, som indberetningen omhandler. Det vil sige, at indberetninger for 2020 senest skal være foretaget i februar 2021.

Hvad bliver indberetningen brugt til?

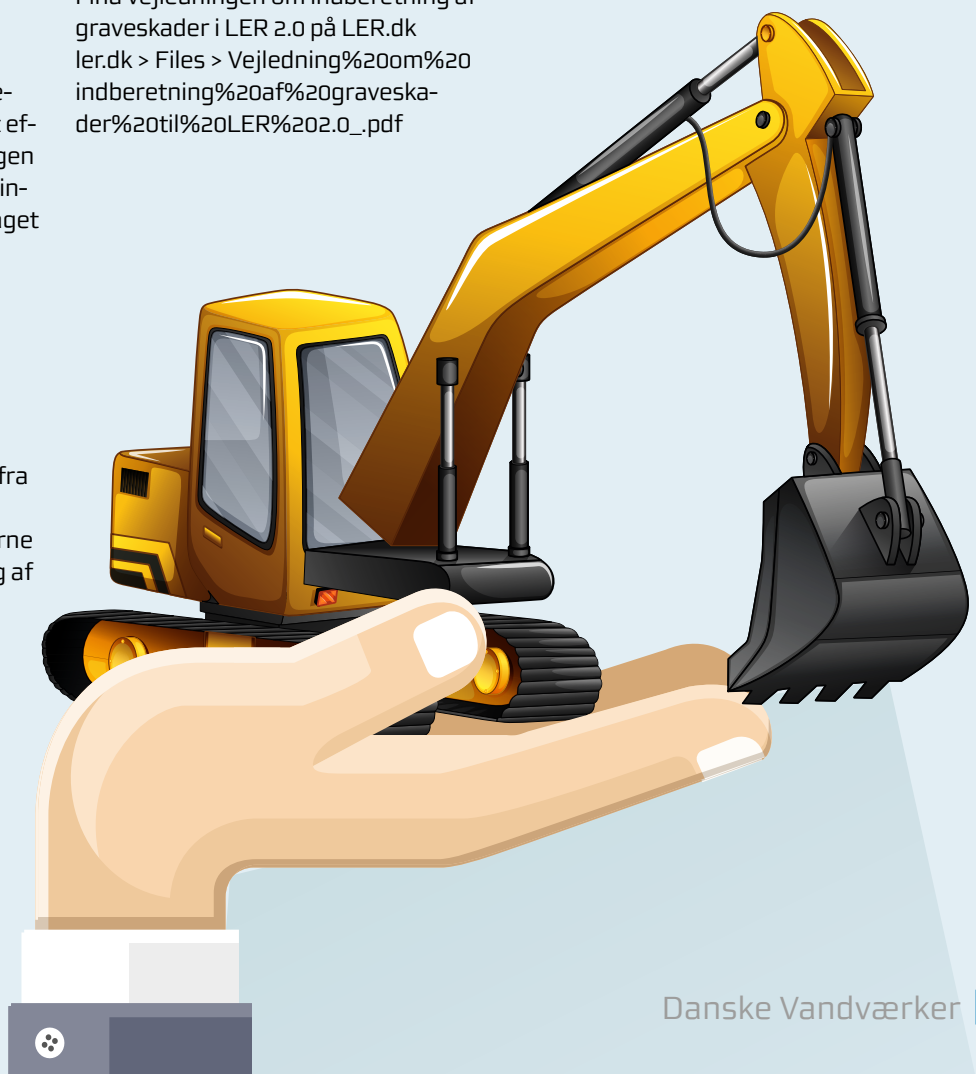
Indberetningerne skal bruges til at måle effekten af det nye digitale ledningsejerregister, der kom i drift fra januar i år, så systemet løbende kan forbedres. Desuden skal oplysningerne bruges til målrettet vejledning i brug af

systemet og til fælles gavn for graveaktører og ledningsejere. Indberetninger om graveskader bliver ikke offentligt tilgængelige og skal ikke benyttes til at udstille specifikke graveaktører eller ledningsejere.

Find vejledningen om indberetning af graveskader i LER 2.0 på LER.dk
ler.dk > Files > Vejledning%20om%20indberetning%20af%20graveskader%20til%20LER%202.0_.pdf

Indberetning af graveskader

Indberet med NEM-ID. Kig under menuen Indberet interesseområder på ler.dk.

Ny branche- vejledning om regulativ

Branchevejledningen er resultatet af adskillige vandforsyningers og styrelseres bidrag til moderne leveringsbetingelser, som erstatter Normalregulativet fra 2014.

Formålet med en fælles branchevejledning er at formidle klare og præcise leveringsbetingelser til forbrugerne.

Danske Vandværker og DANVA har udarbejdet branchevejledningen om regulativ for almene vandforsyninger.

Hent branchevejledningen på danskevv.dk > Viden om > Bestyrelse > Regulativ

Opdateret guide **Samarbejde og sammenlægninger**

En helt ny og opdateret version af "Samarbejde og sammenlægninger – guide til lettere vandværksdrift" er klar til brug.

Der er tilføjet et helt nyt kapitel om Fælles selskabsdannelse og afsnit om skattepligt. Hvad skal I gøre, hvis flere vandværker f.eks. deler en medarbejder? I kapitlet kan I læse om, hvordan I skal forholde jer, f.eks. ved at danne et datterselskab. Få svar i guiden.

Derudover er de øvrige kapitler rettet til, så de stemmer overens med gældende lovgivning.

Hent guiden til samarbejde og sammenlægning på danskevv.dk > Viden om > Samarbejde og sammenlægning

Ny guide om vandsamarbejder

Nu er den her: Guide om vandsamarbejder.

Guiden giver gode råd til at etablere et grundvandssamarbejde, og hvordan man beskytter konkrete arealer mod forurening. I en overskuelig tjekliste får I overblik over, hvad I skal huske i de forskellige faser: Forberedelse, forhandling og gennemførelse af beskyttelsesindsatser.

Guiden fokuserer særligt på de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og byder også på gode råd til, hvordan I kan inddrage lodsejerne og indgå frivillige aftaler med dem. Guiden indeholder vejledende satser for erstatningen.

Guiden henvender sig til vandforsyninger, vandråd og kommuner, og kommer hele vejen rundt om de aktiviteter et grundvandssamarbejde indeholder, herunder jura, etablering, drift og finansiering af aktiviteter med særlig vægt på BNBO.

Danske Vandværker har i samarbejde med DANVA udgivet guiden.

Hent guiden på danskevv.dk > Viden om > Grundvandsbeskyttelse > Guide om vandsamarbejder

Vandråd kan booke rådgiverne fra sekretariatet til at komme og holde et oplæg om grundvandsamarbejder. Kontakt sekretariatet i god tid.

Vejen til etablering af et vandsamarbejde

Denne oversigt sammenfatter de møder og emner, man skal igennem ved etablering af vandsamarbejde, og når der skal indgås aftaler om beskyttelse af konkrete arealer.

1. Indledende møde i vandrådet.

2. Formål formuleres.
Fastlæg hvordan der samarbejdes og med hvem.

3. Samarbejdsform aftales.
Fastlæg samarbejdsform og organisering. Fastlæg om det er én samlet forening?

4. Sekretariat og drift aftales.
Hvem skal stå for driften?
Hvem skal administrere pengene?

Organisering aftales.
Hvilken rolle skal samarbejdet have i forhold til aftaler?

Finansiering aftales.
Hvad skal det koste pr. m³?
Hvornår skal der afregnes?

Kobling til vandråd.
Skal vi stadig have et vandråd?
Hvordan skal det fungere i forhold til samarbejdet?

Vedtægter formuleres.
Bilag 1: Eksempler på vedtægter. Bilag 2 : Skabelon for vedtægter.

Stiftende generalforsamling.

Mød os
på vandmessen
i Års
27. Marts

Spilder I tid og vand?

Stadig flere vandværker vælger fjernaflæsning.

Det gør de for at forenkle aflæsningen, men også for at minimere vandspild og få bedre styr på ledningsnettet.

Overvejer I også fjernaflæsning?

Vi tilbyder fjernaflæsning, - både som mobilløsning, hvor I aflæser direkte fra bilen - og som netværksløsning, hvor I aflæser direkte fra værket via Sigfox, LoRaWAN eller wM-Bus.

I aflæsningsprogrammet TEMETRA præsenteres jeres data tydeligt og letforståeligt og med info om lækager, tilbageløb, fejl og andet, som kræver opmærksomhed.

Overvejer I også fjernaflæsning? Så kontakt FLONIDAN på tlf. +45 51 85 66 47.

April

- 14.** A-skat + AM-bidrag
Indberetning til elndkomst
(små+mellem)

Maj

- 07.** ATP / Ferie Konto
- 11.** A-skat + AM-bidrag
Indberetning til elndkomst
(små+mellem)

Juni

- 10.** A-skat + AM-bidrag
Indberetning til elndkomst
(små+mellem)

Indberetning

Indberetning af nøgletal for 2019 er
åben frem til 31. marts 2020.

Indberetning foregår via log ind på
danskevv.dk > Min Side

Kørselsgodtgørelse

Egen bil eller motorcykel pr. km
Indtil 20.000 km 3,52 kr.
Over 20.000 km 1,96 kr.
Egen cykel eller knallert 0,54 kr.

Straksafskrivninger

Maksimumgrænse for skattemæssig
straksafskrivning af småaktiver
2020 14.100 kr.

Ansættelser

Henrik Hermansen

Teknisk Rådgiver

Henrik Hermansen har mere end 20 års erfaring indenfor drift af vandværker, senest som driftsleder for Stenløse Vandværk, der blev fusioneret med Furesø Vandværk i 2019. Han har tidligere været driftschef i Forsyning Ballerup inden for vand og afløb. Han trives i den rådgivende rolle, er administrativt orienteret og motiveres af at hjælpe andre med at løse udfordringer.

Henrik er 55 år, gift og har 4 voksne børn. I sin fritid træner han unge i fodbold. Henrik startede i Danske Vandværker 7. februar 2020.

Mail: hh@danskevv.dk – tlf. 56 13 02 04

Adam Rye Brouer

Praktikant

Adam starter 6. april i 10 ugers praktik. Adam læser på Katastrofe- og Risiko-manageruddannelsen, Københavns Professionshøjskole på 6. semester. Adam skal analysere, om der er et reelt behov for, at vandforsyningssektoren bliver omfattet af NIS- direktivet.

Samtidig vil Adam deltage i cyberprojektet, der skal styrke it-sikkerheden på vandværker. Adam bor i Gl. Holte og er spejder i sin fritid.

Velkommen

Nye virksomhedsmedlemmer

- Holmskov Rustfri Stainless Company A/S
- IPM – Intelligent Pollutant Monitoring
- SMC Danmark A/S
- Derant ApS
- NordicSub
- Servelec Technologies
- Smedager ApS
- ISS Facility Service A/S
- Sense Analytics

Nye vandværksmedlemmer

- Rigrup Vandværk
- Rostved Vandværk

40-års jubilæum

Jørgen Würtzner Koch

Jørgen Würtzner Koch fejrer 1. maj 40-års jubilæum i det familiedrevne firma Leif Koch. Det har været 40 år med fokus på lækagesporing, salg af instrumenter og udvikling af virksomheden, og der er sket utroligt meget, i takt med at vandforbruget er halveret i forhold til for 25-30 år siden. I dag er teknologien og arbejdet med lækagesporing blevet udviklet, og det er nødvendigt for ” vand i verden er det nye guld”, siger Jørgen Würtzner Koch.

I forbindelse med jubilæet giver Jørgen direktørstolen videre og overlader ansvaret for den daglige drift af firmaet til Flemming Toft. Jørgen Würtzner Koch får med den nye titel som chefkonsulent ansvar for salg og undervisning.

Projekter med procesgaranti

WATER TECHNOLOGIES

Tæt samarbejde og involvering i hele projektet

- Idéoplæg
- Byggeprogram og myndighedstilladelser
- Projektering
- Udbud af fagentrepriser
- Byggeledelse og tilsyn
- Idriftsættelse og overlevering

www.kruger.dk

Tlf: 3969 0222

25-års jubilæum

Laurbjerg Vandværk:

Indvielse og formandsjubilæum
Laurbjerg Vandværk holder officiel indvielse af det nye vandværk fredag den 24. april fra kl. 14.00 - 17.00. Borgmester Niels Borring kommer og indvier det nye vandværk, samtidig fejres formand Tage Jensen, der har 25-års jubilæum. Ved indvielsen vil der blive serveret en lettere anretning. **Alle er velkomne.**
Adresse: Nørregade 34 b, Laurbjerg, 8870 Langå.

Tage Jensen kan den 22. marts fejre 25-års jubilæum som formand for Laurbjerg Vandværk. Tage har også været driftsleder i 30 år. I 2018 gik man i gang med at bygge et nyt vandværk, og Tage har igennem hele processen været med til at styre projektet og har fulgt byggeriet nøje. Det er ikke mindst Tages fortjeneste, at Laurbjerg i starten af 2020 har taget et topmoderne vandværk i brug, som kan levere vand mange år frem. Igennem alle årene har Tage har også haft tid til at være aktiv i Region Midt og i det lokale vandråd. Bestyrelsen i Laurbjerg Vandværk ønsker tillykke med jubilæet og siger samtidig tak for den store indsats.

Eksklusion

Firmaet MHV Development, der sælger produktet Aqualog, er med repræsentantskabets beslutning blevet ekskluderet som virksomhedsmedlem af Danske Vandværker med øjeblikkelig virkning.

Danske Vandværker kan som forening ikke holde til, at der er nogen, der deltager på vores messer uden at betale som udstiller, fordi det ødelægger det for alle de andre udstillere. Repræsentantskabet har vurderet, at det ikke er i orden, og har derfor valgt at ekskludere medlemmet, idet han på baggrund af konkret henvendelse heller ikke efterfølgende har ønsket at betale.

Det betyder, at firmaet ikke længere kan udstille på messerne heller ikke via en delt stand med en anden udstiller.

Konference

Fremtidens vandforsyningssektor

Ny dato:
4. maj 2020 kl. 10.00-16.00

Drikkevandsforsyning er som udgangspunkt baseret på grundvand, der simpelt og billigt omdannes til drikkevand. I fremtiden skal der også være rigeligt, sikkert og sundt drikkevand.

DANVA og Danske Vandværker vil med konferencen sætte fokus på, hvordan vandsektoren bliver klædt på til at håndtere de mange fremtidige udfordringer med forsyning af rent drikkevand til forbrugerne. På konferencen vil en bred kreds af aktører inden for vandsektoren derfor tage debatten om, hvordan vi sikrer en robust drikkevandsforsyning – også i fremtiden.

Miljøminister Lea Wermelin deltager i konferencen, ligesom der vil være deltagelse fra relevante ordførere.

Sted: Hotel Bella Sky Copenhagen, Center Blvd. 5, 2300 København
Pris: 1.495 kr.

Tilmeldingsfrist: 5. april 2020

Tilmelding: danskevv.dk > Arrangementer > Konferencer

Administrative it-systemer

DFF|EDB

DFF|EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 . 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

IT til forsyningens bedste

CPH LEX ADVOKATER

Specialist i personalejura

Advokat Birgit Gylling Andersen
Ny Vestergade 17
1471 København K
Tlf. 51 99 85 40

DIEHL Metering

Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

kamstrup

Kamstrup A/S
Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

Microwa

Microwa
Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

FUGT KONTROL

Charlottevej 2, 4270 Høng
Tlf.: 5885 1008
www.fugtkontrol.dk
info@fugtkontrol.dk

CALYPSO BY WATSON-C

Calypso giver dig gratis adgang til et
erhvervsdatabase over blik over vandkønnen i dine
boringer og alle borer fra Jupitordatabasen

WatsonC
Tlf: +45 28 43 51 00
mail@watsonc.dk
www.calypso.watsonc.dk

RAMBØLL

Rambøll Danmark A/S
Projektschef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Ruskol - Det handler om fugt

**Affugtning, service og vedligehold
Ruskol a/s,**
Raasigvangen 9, 3550 Slangerup
Tlf. 44 95 56 20, sales@ruskol.dk,
www.ruskol.dk

Blødgøring

AMTech AquaMiljø kalkknuser.dk Gør noget ved kalken !

AMTech Aqua Miljø ApS
Herlev Hovedgade 119, 1 sal – 2730 Herlev
Tlf. 44 94 33 08
Info@amtech.dk
www.kalkknuser.dk

Advokater

Analyseværktøjer

DANWATEC

Dit vand – Vores viden

Danwatec

Energivej 3, 4180 Sorø
Tlf. 20 62 73 50, info@danwatec.dk
www.danwatec.dk

Brøndboring | Geoenergi | Service

Ellevevej 7 | DK-3670 Veksø | www.awell.dk
+45 9389 8960 | jjf@awell.dk

NÆSTVED BRØNDBORING & VANDVÆRKSSERVICE

En del af Vand Gruppen A/S

Næstved Brøndboring & Vandværksservice A/S

Transportbuen 5 G
4700 Næstved, tlf. 55 72 02 34
info@nbvand.dk, www.nbvand.dk

Lagur Kemifri vandbehandling løser dine kalkproblemer. Vi garanterer effekten.

Lagur ApS

Attrupvej 4 | 8550 Ryomgård
+45 70 60 56 00 | post@lagur.dk |
www.lagur.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker

Spånebak 7, 4300 Holbæk,
Tlf. 59 44 04 06
thomas@broeker.dk

S.P. BRØNDBORING

En del af Vand Gruppen A/S

Søren Pedersen Brøndboring A/S

Haurum byvej 7
8450 Hammel
www.godtvand.dk

SILHORKO

REN VANDBEHANDLING

Silhorko

Tlf. 87 93 83 00, info@silhorko.dk
www.silhorko.dk

HASBO AS

Holmetoften 5 • 2970 Hørsholm •
45 76 33 88 • www.hasbo.dk •
hasbo@hasbo.dk

VAND SCHMIDT A/S

Vand-Schmidt A/S

Platinvej 59, 6000 Kolding,
Tlf. 74 56 11 11, info@vand-schmidt.dk
www.vand-schmidt.dk

Brøndboring

K. SØRENSEN & SØN

En del af Vand Gruppen A/S

K. Sørensen & Søn A/S

Sjællandsvej 10
9000 Frederikshavn, tlf. 98 42 33 51
info@k-sorensen.dk,
www.k-sorensen.dk

Fjernaflysning

A. HØJFELDT

En del af Vand Gruppen A/S

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

NORDJYSK

GRUNDVANDSSÆNKNING

40 års erfaring med Brøndboring
Avanceret boreudstyr og erfarne
medarbejdere.

Leverer resultater af høj kvalitet

Kontakt: Tlf. 98 26 88 39
www.njgs@mail.dk

DIEHL

Metering

Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

kamstrup

Kamstrup A/S

Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

kamstrup

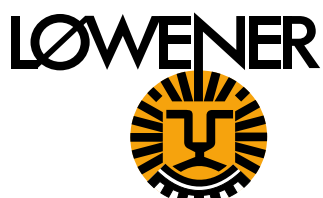
Kamstrup A/S

Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

microwa

Microwa

Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

V. Løwener A/S

Smedeland 2 • 2600 Glostrup
Tlf: 43 200 300 • vl@loewener.dk
www.loewener.dk

Watts Industries Nordic AB

Tlf.: +45 86 52 00 32, www.socla.com
watts nordic@wattswater.com

RAMBØLL

Rambøll Danmark A/S

Projektschef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Fjernaflæste målere
og kontraventiler

Forbrugsafregning

Firmaet har eksisteret i mere end 40 år
Vi servicerer udelukkende vandværker
Tlf. 75 39 32 55, www.vand-edb.dk
Mail: post@vand-edb.dk

DIEHL Metering

Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

DFF|EDB

DFF|EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 . 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

IT til forsyningens bedste

Winko Software

Østrøjel 5, 2670 Greve,
Tlf.: 43 90 28 12, kb@winko.dk
Web-baseret forbrugsafregning
se www.Foreningscentralen.dk

FLONIDAN

Flonidan A/S

Islandsvej 29, 8700 Horsens,
Tlf. 75 61 88 88, www.flonidan.dk

Kontorhjälpens**Vandværksadministration**

- Få styr på administrationen
Tlf. 97 74 12 00

Forsikring

**Skræddersyede
vandværksforsikringer**

Tlf. 43 57 51 03

Mail: danskev@rtm.dk

Ledelsessystem

**Ledningsregistrering og GPS
opmåling. Lever op til ny LER lov
og andre kendte fremtidige krav.
Lokal forankring over hele landet.**

Telefon +45 7012 1011,
post@geopartner.dk,
www.geopartner.dk

Hjemmesider

Tethys

Digitale ledelsessystem
til vandværker,

Tlf. 72 30 10 79, Mail: info@tethys.dk
www.tethys.dk

mal-tek

GPS-opmåling og digital lednings-
registrering. Gratis program til at se
og printe digitale kort på PC, iPad
eller smartphone.

Malene Enevold, tlf. 86 55 00 72,
Mail: info@mal-tek.dk

DFF|EDB a.m.b.a.

Merkurvej 7 . 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

IT til forsyningens bedste

Kvalitetssikring – DDS og ISO 22000

Mikkel Lundstrøm

Virksomhedskonsulent
+45 21631872
ml@unikconsult.dk
www.unikconsult.dk

Projekter • Rådgivning • kurser

Rambøll Danmark A/S

Projektchef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Rambøll Danmark A/S

Projektchef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Ledningsregistrering

Thvilum A/S

Åbygade 10, 8300 Odder
Tlf. 86 54 62 33, www.thvilum.dk
Mail: kontor@thvilum.dk

Vi tilbyder ledningsregistrering og
GPS opmåling samt udvikler profes-
sionelle brugervenlige GIS programmer

Vandværkernes webredaktør,
Tlf. 60 21 55 88, www.videnporten.dk
Mail: kontakt@videnporten.dk

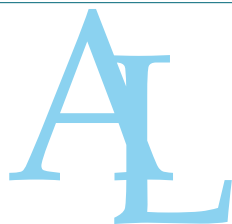

DFF|EDB a.m.b.a.

Merkurvej 7 . 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

IT til forsyningens bedste

Lækagesøgning

Ankers Lækagesøgning

Nygårdspark 71, 3520 Farum
Tlf. 70 25 31 71

JYDSK TERMOGRAFI CENTER

- Lækagesporing,
- Ledningssøgning
- Termografi

www.jysktermograficenter.dk •
Tlf.: 86 42 94 08 • jysktermo@gmail.com

Pumper

DESMI

*Pumper- og pumpeløsninger samt service,
vedligeholdelse og reparation på alle
pumpe typer og pumpeinstallationer,
uanset fabrikat.*

DESMI Danmark A/S, Tagholm 1
9400 Nørresundby, www.desmi.com
Hotline 24/7/365, Tlf. 70 23 63 63

GRUNDFOS

Grundfos DK A/S

Professionelle pumpeløsninger til
professionelle brugere!
Martin Bachs Vej 3 • 8850 Bjerringbro
87 50 50 50 • www.grundfos.dk

Regnskab og revision

DFF | EDB

DFF | EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 • 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

IT til forsynings bedste

**Kontorhjälpens
Vandværksadministration**
- Få styr på administrationen
Tlf. 97 74 12 00

Microwa

Microwa
Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

MIDT REGNSKAB

TIL RÅDGIVELSE OG TIL REGNSKAB

Midt Regnskab - Til rådighed & til
regnskab. Tlf. 40 26 68 93, marie@
midtregnskab.dk

Regnskabskontor Nord

-nøglen til et godt regnskab

Regnskabskontor Nord
-nøglen til et godt regnskab
Tlf. 96 39 91 00

Vandværkernes | edb service

**Firmaet har eksisteret i mere end 40 år
Vi servicerer udelukkende vandværker**
Tlf. 75 39 32 55, www.vand-edb.dk
Mail: post@vand-edb.dk

Vandværkernes Revision

Statsautoriserede Revisorer

**En målrettet revision
med kompetence**
- En del af 2+ Revision

Bygnaf 15, 6100 Haderslev
Telefon 74532299
info@2plus-revision.dk
www.2plus-revision.dk

Rør, ventiler, tilbehør

Kuglehaner, butterflyventiler, aktuatorer og tilbehør.
EU1935 godkendte ventiler.

Dansk Ventil Center A/S
Ferrarivej 14, 7100 Vejle
Tlf: 75 72 33 00
www.dvcas.dk

Råvandsstationer

A. HØJFELDT

En del af Vand Gruppen A/S

A. Højfeldt A/S
Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

Styring, regulering, overvågning (SRO)

Styring og overvågning til dit vandværk med markedets nemmeste brugerflade.

Se mere på www.bluecontrol.dk
Mail: info@bluecontrol.dk
Telefon: 70 27 87 66

Lauridsen Group ApS
Ugledigevej 91, DK-4760 Vordingborg
Tlf: 53 81 21 41
kb@lauridsen-group.dk
www.lauridsen-group.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker
Spånebak 7, 4300 Holbæk,
Tlf. 59 44 04 06
thomas@broeker.dk

Silhorko
Tlf. 87 93 83 00, info@silhorko.dk
www.silhorko.dk

Rådgivende ingeniører

- Alle typer borehulslogs
- Alle typer pumpeforsøg og tolkninger
- Kildepladsvurderinger

København +45 4588 4444
Aarhus +45 8627 3111
www.geo.dk • geo@geo.dk

Styret underboring

UNDERBORING +

PA Underboring
– Entreprenørfirmaet Per Andersen A/S, Lærkedalsvej 1, 4270 Høng,
tlf.: 40429438,
[mail: pa@pa-underboring.dk](mailto:pa@pa-underboring.dk)
<https://pa-underboring.dk>

Xergi Automation A/S
Hermesvej 1 - 9530 Støvring
Tlf. 99 35 16 10 - mail@xaut.dk
www.xaut.dk

Tankinspektion og -rensning

Danwater

Energivej 3, 4180 Sorø
Tlf. 20 62 73 50, info@danwater.dk
www.danwater.dk

Seatek Aps

Jens Erik Eriksen
Jernbanevej 2, 8500 Grenaa
Tlf 4032 2471
jee@seatek.dk

Ukrudtsregulering

Moskovhus Miljø ApS,

Kuskgårdsvej 39, 9381 Sulsted,
Tlf. 22761288, E-mail hkstef@city.dk
www.moskovhusmiljo.dk

Termografi

DK Vandservice A/S

Mads Eg Damgaardsvej 52
7400 Herning, tlf. 72 30 10 80,
Mail: info@dk-vandservice.dk
www.dk-vandservice.dk

BL termografi

Gl. Landevej 80, 7000 Fredericia,
Tlf. 76 20 75 15

Vandværksfirmaer - udførende

JH Dyk ApS

Bjarkevej 12, 8464 Galten,
Tlf. 40 82 30 00, www.jh-dyk.dk

Trykluft/Oxygen

Ekspert i oxygen- og nitrogenanlæg,
kompressorer og trykluft til industrien.
Landsdækkende service og vedligehold
af alle mærker hele døgnet, alle ugens
7 dage, hele året.

Tlf.: 5556 5615 · di-trykluft.dk

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

ROV -og dykkerinspektion
Rengøring og tykkelsesmåling

NordicSub

Flintager 11, 5330 Munkebo
Tel. 41420901
jesper@nordicsub.dk
www.nordicsub.dk

Danwater

Energivej 3, 4180 Sorø
Tlf. 20 62 73 50, info@danwater.dk
www.danwater.dk

Fr. Dahlgaard A/S

Spånnebæk 3B
DK-4300 Holbæk
Tlf.: 5943 0230
post@dahlgaard.dk
dahlgaard.dk

S.P. BRØNDBORING

En del af Vand Gruppen A/S

Søren Pedersen Brøndboring A/S

Haurum byvej 7
8450 Hammel
www.godtvand.dk

FYNS VANDVÆRKS- & LEDNINGSSERVICE APS**FYNS VANDVÆRKS- & LEDNINGSSERVICE APS**

Industrivej 12 • 5492 Vissenbjerg,
tlf. 65 94 25 81, fvls@fvls.dk

SILHORKO
REN VANDBEHANDLING**Silhorko**

Tlf. 87 93 83 00, info@silhorko.dk
www.silhorko.dk

JH Dyk ApS

Bjarkevej 12, 8464 Galten,
Tlf. 40 82 30 00, www.jh-dyk.dk

Hovedkontor og værksted:

Michael Drewsens Vej 23, 8270 Højbjerg
Tlf. +45 8744 1055

Sjællandsafdeling:

Fruebjergvej 3, 2100 København Ø
www.vandogteknik.dk

**Brøndboringsfirmaet
K. SØRENSEN & SØN A/S****K. Sørensen & Søn A/S**

Sjællandsvej 10
9000 Frederikshavn, tlf. 98 42 33 51
info@k-sorensen.dk,
www.k-sorensen.dk

VAND SCHMIDT A/S**Vand-Schmidt A/S**

Platinvej 59, 6000 Kolding,
Tlf. 74 56 11 11, info@vand-schmidt.dk
www.vand-schmidt.dk

**NÆSTVED BRØNDBORING
& VANDVÆRKSSERVICE**

En del af Vand Gruppen A/S

**Næstved Brøndboring &
Vandværksservice A/S**

Transportbuen 5 G
4700 Næstved, tlf. 55 72 02 34
info@nbvand.dk, www.nbvand.dk

Regionsoversigt

Bent Lollesgaard
Birkevej 91
5672 Broby
Mob. 51 79 58 98
bl@danskevv.dk

Jan Larsen
Røjlemosevej 34
5500 Middelfart
Tlf. 51 38 42 99
Mob. 64 40 18 64
jal@danskevv.dk

Jens Larsen
Assensvej 506, Faldsled
5642 Millinge
Tlf. 62 68 22 77
Mob. 23 35 42 77
jl@danskevv.dk

Helge Rosendahl
Saugstedlund 103
5600 Faaborg
Tlf. 62 61 80 26
Mob. 40 11 16 00
her@danskevv.dk

Thaya Sinnathurai
Dalvej 5
5462 Morud
Mob. 20 27 45 99
ths@danskevv.dk

Mogens Sparre
Aalborgvej 39
9492 Blokhus
Tlf. 40 13 18 26
msp@danskevv.dk

Kjeld Andersen
Poldersvej 20, 9700 Brøn-
derslev
Tlf. 98 81 14 03
Mob. 40 48 10 87
ka@danskevv.dk

Martin N. Andersen
Møllebakken 21, Klitmøller
7700 Thisted
Tlf. 97 97 54 24
Mob. 21 41 57 94
mna@danskevv.dk

Albert Veggerby Andersen
Hasselvænget 2
9670 Løgstør
Tlf. 24 61 46 41
ava@danskevv.dk

Palle L. Nielsen
Havremarken 14
9690 Fjerritslev
Tlf. 98 21 21 14
Mob. 22 96 19 70
pin@danskevv.dk

Niels Christian Ravn
Ribesvej 4
7470 Karup
Tlf. 97 10 21 04
Mob. 20 73 48 85
ncr@danskevv.dk

Villy Dahl Andersen
Åvænget 37B
7480 Vildbjerg
Tlf. 97 13 38 35
Mob. 40 38 63 41
vda@danskevv.dk

Willy Tang
Frøkærparken 102
8320 Mårslet
Tlf. 86 29 08 88
Mob. 23 49 97 99
wt@danskevv.dk

Jens Ole Skovgaard
Jensen
Vejlebakken 17, Låstrup
8832 Skals
Tlf. 86 69 44 94
Mob. 61 27 29 10
josj@danskevv.dk

Torben Nielsen
Vestervang 2, Ølholm
7160 Tørring
Tlf.: 75 80 54 07
Mob. 23 62 20 39
tni@mail.dk

Ole Wiil
Granvej 16
6840 Oksbøl
Mob. 21 75 72 44
ow@danskevv.dk

Peter Storgaard
Jens Thuesensvej 44
Taulov
7000 Fredericia
Tlf. 75 56 31 81
Mob. 40 25 11 81
ps@danskevv.dk

Lorens Jessen
Ahornvej 2, Kliplev
6200 Åbenrå
Tlf. 74 68 73 13
Mob. 30 54 73 17
lj@danskevv.dk

Steen Thomsen
Ahornvej 8, Abild
6270 Tønder
Tlf. 74 72 66 60
Tlf. arb. 72 54 85 29
Mob. 28 99 30 17
st@danskevv.dk

Thorkild Jensen
Nagbølvej 40
6640 Lunderskov
Tlf. 75 58 60 31
Mob. 40 26 86 22
tj@danskevv.dk

Søren Hvilshøj
Ålekæret 29
3450 Allerød
Tlf. 48 14 03 09
Mob. 30 60 03 09
sh@danskevv.dk

Peter Grønvall
Gudhjemvej 17
3760 Gudhjem
Tlf. 56 49 81 37
Mob. 24 26 90 92
pg@danskevv.dk

Jørgen Østermark
Nordskovvej 12
4295 Stenlille
Tlf. 57 80 47 40
Mob. 21 62 41 01
joe@danskevv.dk

Jørgen Bruun
Rugvænget 26
4270 Høng
Tlf. 58 85 22 78
Mob. 60 49 42 27
jb@danskevv.dk

Neel Ploug Olsen
Slettevej 1D, Gelsted
4160 Herlufmagle
Mob. 40 33 33 15
nol@danskevv.dk

Ole Sørensen
Ronesbanke 12 A,
Skibinge, 4720 Præstø
Tlf. 55 99 11 73
Mob. 22 77 00 73
os@danskevv.dk

Jens Andreasen
Mosevænget 7,
Snoldelev, 4621, Gadstrup
Tlf. 46 19 07 40
Mob. 40 47 55 73
ja@danskevv.dk

Kurt Black Jensen
Irisvej 12
4920 Søllested
Mob. 40 94 12 84
kbj@danskevv.dk

Kend dit vandspild – uden fjernaflæste målere

”Lækagesystemet giver os jo en advarsel meget hurtigt på, at der er hul i ledningerne. Det vil vi aldrig selv opdage uden at sidde i timevis og analysere på data, og det får vi ikke gjort i hverdagen”

Anders Johansen,
Direktør i Sorø Vandforsyning.

I samarbejde med Sorø Forsyning har vi i Sense Analytics udviklet et overvågningssystem til at bekæmpe vandspild. Uafhængigt af fjernaflæste målere udregner systemet løbende vandværkets vandspild og alarmerer om nye lækager.

Systemet kan desuden udregne størrelsen på lækagen og fremskrive, hvilken spildprocent vandforsyningen ender på i slutningen af året, hvis der ikke findes og repareres læk. Dette skaber overblik hos vandværket og giver ro i maven. Som vandværk får du:

- En integration af vores alarmsystem i vandværkets eksisterende SRO-system.
- Automatiske alarmer på e-mail, når der er tegn på en ny lækage.
- Adgang til en online platform med visualiseringer og overblik.
- Løbende beregning af vandspildet år-til-dato.

Prøv systemet gratis og uforpligtende i 2 måneder:
Kontakt Mathias Stephensen
på mms@sense-analytics.dk
eller telefon 6058 2752

Se mere på www.sense-analytics.dk

Vi er specialister i vandforsyning

SHT Vand og Miljø er en teknikoperatør, der har specialiseret sig i at sikre, at det rene danske grundvand når frem til forbrugeren i så høj en kvalitet som muligt.

Det er vi ikke de eneste, der kan, men når det samtidig sker under hensyntagen til stadigt skrappe lovkrav til behandlingen af vandet, fx Drikkevandsbekendtgørelsen, er der ikke mange, der kan sammenligne sig med os.

SHT•Vand & Miljø

Entreprenør - VVS - No-Dig

Valeshøj
Brødlandsvej 56
3310 Ølsted

Tlf.: 47 77 77 53
info@sht.as
www.sht.as

“

Rent vand &
Ren samvittighed

